

DEVLET MALZEME OFİSİ

2024 YILI SEKTÖR RAPORU

Ankara, 2025

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ.....	1
1. KAMU ALIMLARINA GENEL BAKIŞ.....	2
2. TÜRKİYE’DE KAMU ALIMLARI SEKTÖRÜ.....	5
3. DEVLET MALZEME OFİSİNİN SEKTÖR İÇİNDEKİ YERİ.....	9
3.1. Misyon ve Vizyon	9
3.2. Faaliyet Konuları	10
3.3. Organizasyon Yapısı	11
3.3.1. Merkez Teşkilatı.....	11
3.3.2. Taşra Teşkilatı	11
3.4. İnsan Kaynakları	13
3.5. Faaliyet Bilgileri.....	13
3.5.1. Satınalma Faaliyetleri.....	13
3.5.2. Satış Faaliyetleri ile Tedarikçi ve Müşteri İlişkileri	17
3.5.3. Üretim Faaliyetleri	21
3.5.4. Kalite Kontrol Faaliyetleri.....	23
3.5.5. 2024 Yılında Yürütülen Önemli Çalışmalar.....	24
A- Merkezi Alım Yaklaşımının Hayata Geçirilmesi	24
B- Üst Politika Belgeleri ve Önemli Mevzuat Değişiklik Çalışmaları	28
C- İşbirliği Çalışmaları.....	32
D- Teşkilat ve Birimlerin Yeniden Yapılandırılması	32
E- Mevzuat Geliştirme ve Güncelleme Çalışmaları	33
F- Diğer Faaliyetler	34
4. DMO’NUN DÜNYADAKİ BENZER KURUMLARLA KARŞILAŞTIRILMASI	37
SONUÇ.....	42

TABLÖLAR

Tablo 1. Kamu Alımlarının GSYH İçindeki Payı	5
Tablo 2. 2024 Yılı Kamu Alımlarının İhale Usullerine Göre Dağılımı.....	7
Tablo 3. Kamu Mal Alımları İçindeki DMO Payı.....	8
Tablo 4. Personelimizin Kurum İçindeki Dağılımı	13
Tablo 5. Alım Tutarlarının İhale ve Diğer Usullere Göre Dağılımı	16
Tablo 6. Tedarik Usullerine Göre Tedarikçi Sayıları	16
Tablo 7. Net Satışların İhale ve Diğer Usullere Göre Dağılımı.....	17
Tablo 8. 2024 Yılı Net Satışlarının Ürün Grupları ve Tedarik Usulleri İtibarıyla Dağılımı	18
Tablo 9. Tedarik Usullerine Göre Ürün Sayıları	18
Tablo 10. Tedarik Usullerine Göre Müşteri Sayıları	19
Tablo 11. Bütçe Türlerine Göre Müşteri Sayıları.....	19
Tablo 12. Satışların Bütçe Türlerine Göre Müşteri Kurumlara Dağılımı	20
Tablo 13. Ürünler İtibarıyla Çerçeve Anlaşma Kapsamındaki e-İhale ve Katalog Siparişi Sayısı ve Tutarları.....	21
Tablo 14. Basım İşletme Müdürlüğü Üretim Bilgileri	22
Tablo 15. 2024 Yılı Kalite Kontrol Faaliyetlerine İlişkin Bilgiler	24
Tablo 16. 2024 Yılı Faaliyet Sonuçları	36

GRAFİK ve ŞEMALAR

Şema 1- Türkiye’de Kamu Alımlarındaki Temel Aktörler ve Roller.....	6
Grafik 1- 2024 Yılı Kamu Alımlarının Alım Türlerine Göre Dağılımı.....	7
Grafik 2- Kamu Mal Alımları İçindeki DMO Payı	8
Şema 2- Devlet Malzeme Ofisi Organizasyon Şeması.....	12

GİRİŞ

Kamu alımları, kamu kurum ve kuruluşlarının görevlerini yerine getirebilmek için ihtiyaç duydukları mal ve hizmet alımları ile yapım işlerini, ilgili mevzuatta belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde temin etmelerini kapsamaktadır. Kamu kurumlarının mal ve hizmet ihtiyaçlarının karşılanmasında; kamu hizmetlerinin devamlılığı ve tahsis edilen kamu kaynağının etkin, verimli ve ekonomik kullanımı temel önceliktir.

Kamu alımları konusunda hazırlanan üst politika belgeleri ve programlarda, kamu hizmetlerinin devamlılığı ve en uygun kaynak kullanımı gibi temel hedeflerinin yanı sıra; kamu alımlarının merkezileşmesi, sektörel, yerel veya bölgesel kalkınma hedeflerinin gerçekleştirilmesi, yerli üretimin teşvik edilmesi, Ar-Ge çalışmalarının güçlendirilmesi ve KOBİ'lerin desteklenmesi gibi dolaylı hedeflere yer verilmektedir.

2025 Yılına Ait Genel Yatırım ve Finansman Programının Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esasların Belirlenmesine Dair Tebliğin 20 nci maddesinin ikinci fıkrasında *“Teşebbüsler, faaliyette bulundukları sektörleri takip ederek sektör içindeki yerlerini daha iyi analiz edebilmek ve etkin sektörel politikalar geliştirebilmek veya geliştirilmesine yardımcı olabilmek amacıyla, 2024 Yılı Sektör Raporunu hazırlar.”* hükmü yer almaktadır.

Bu çerçevede hazırlanan Devlet Malzeme Ofisi 2024 yılı Sektör Raporu'nun;

- İlk bölümünde kamu alımlarının dünyadaki görünümüne,
- İkinci bölümünde Türkiye’de kamu alımlarının mevcut durumuna,
- Üçüncü bölümünde Devlet Malzeme Ofisi’nin sektör içindeki yeri ile Ofis’e ilişkin çeşitli bilgilere,
- Son bölümde ise benzer yabancı merkezi satınalma kurumlarıyla karşılaştırmalara,

yer verilmiştir.

1. KAMU ALIMLARINA GENEL BAKIŞ

Kamu alımları; kaynakların hukuka uygun, etkili ve verimli kullanımı, şeffaflık, rekabet ve hesap verilebilirliğin sağlanması ile ekonomik, sosyal, siyasi ve mali amaçlara ulaşılması bakımından önemli işlevlere sahiptir.

Kamu alım harcamalarının gayri safi yurtiçi hasıladaki (GSYH) payı son on yılda OECD genelinde önemli ölçüde artmış; 2007’de GSYH’nin %11,8’ini oluştururken bu oran 2021’de %12,9’a çıkmıştır. Son yıllarda kamu alımlarının GSYH içindeki payında daha fazla artış görülmüştür. OECD-Avrupa Birliği (AB) ülkeleri genelinde, kamu alımları 2019’da GSYH’nin %13,7’si iken 2021’de %14,8’e yükselmiştir. Kamu alım harcamalarının GSYH içindeki payı da Japonya’da %16,6’dan %18,1’e ve Birleşik Krallık’ta %13,1’den %15,7’ye artış göstermiştir.¹

Kamu alımları; teknolojinin daha stratejik kullanımı da dâhil olmak üzere çevresel sürdürülebilirlik ve küçük işletmelere verilen destek gibi daha geniş politika hedeflerini içerecek şekilde mali tasarrufların ötesine geçen bir “değer” kavramıyla tanımlandığı şekliyle, paranın karşılığını en üst düzeye çıkarmak için kullanılabilir. ² Sağlıktan çevrenin korunmasına, kamu düzeninden ekonomik işlere (altyapı, ulaşım, iletişim, enerji ve Ar-Ge’yi kapsayan) kadar tüm harcama fonksiyonlarında kullanılmaktadır. Önceki yıllarda olduğu gibi, 2019’da %29,3 olan sağlık alımları, 2021’de OECD ülkeleri genelinde ortalama %31,9 ile kamu alım harcamalarının en büyük payını oluşturmuştur. Ülkeler arasında nispeten küçük farklılıklar bulunmakla birlikte sağlık alımlarını; ekonomik işler (%16,4), eğitim (%10,7), savunma (%9,9) ve sosyal koruma (%9,8) takip etmiştir.³

Dünyanın dört bir yanında ülkeler, kamu alımlarına her yıl yaklaşık toplam 13 trilyon ABD doları harcamaktadır.⁴ Dünya tedarik pazarının yaklaşık %75’ini Çin, ABD, Japonya, Almanya, Hindistan, Fransa, Birleşik Krallık, Endonezya, Kanada ve İtalya oluşturmaktadır. ABD ve Çin tek başına dünya çapındaki kamu alımlarının neredeyse yarısını (%48) gerçekleştirmektedir.⁵ Afrika’da ise 2019-2024 yılları arasında mal, hizmet ve yapım işleri için yaklaşık 15,5 milyar ABD doları (13,7 harcanmış ve bu tutarın 11,5 milyar ABD doları (~10 milyar avro) sadece yapım işlerinden oluşmuştur.⁶

Kamu alımları günümüzde mal ve hizmet temin etme işlevinin ötesine geçerek hükümetler tarafından ekonomik, sosyal, çevresel ve yenilikçi politika hedeflerine ulaşılması amacıyla bir araç olarak kullanılmaktadır.

Kamu alımları, yalnızca ekonomik verimliliği sağlamakla kalmayıp, aynı zamanda karbon emisyonlarının azaltılması, yoksullukla mücadele, gıdaya erişimin artırılması gibi çeşitli sosyal ve çevresel hedeflere ulaşmada da etkili bir politika aracı olarak kullanılmaktadır. Günümüzde birçok OECD üyesi ülke, kamu alımlarını sürdürülebilir kalkınma hedefleri doğrultusunda yeniden konumlandırmakta; çevresel faktörleri alım süreçlerinde daha fazla dikkate alarak yeşil dönüşümü desteklemektedir. Bununla birlikte, bazı ülkelerde kamu alımları aracılığıyla yerel küçük ve orta ölçekli işletmelere (KOBİ’ler) öncelik tanınmakta, yerel yenilikçi girişimler ve teknoloji geliştirme süreçleri teşvik edilmektedir. Örneğin; OECD ülkelerinin %81’i, kamu alımları yoluyla yenilikçi mal ve hizmetleri desteklemek için stratejiler veya

¹OECD Government at a Glance 2023, s. 120, https://www.oecd-ilibrary.org/governance/government-at-a-glance_22214399

²Dünya Bankası Raporu (2021), s. 1 “A Global Procurement Partnership For Sustainable Development” <https://documents1.worldbank.org/curated/en/173331642410951798/pdf/Synthesis-Report.pdf>

³OECD Government at a Glance, 2023, a.g.k.

⁴Dünya Bankası Raporu, 2021, a.g.k., “Foreword”.

⁵Open Contracting Partnership (2020), “How governments spend: Opening up the value of global public procurement”, s. 15-16, <https://www.open-contracting.org/wp-content/uploads/2020/08/OCP2020-Global-Public-Procurement-Spend.pdf>

⁶Afrika Kalkınma Bankası Satın Alma İstatistikleri (2019-2024), <https://www.afdb.org/en/projects-and-operations/procurement/tools-reports/procurement-statistics>

politikalar geliştirmiştir.⁷ Bu yaklaşım, kamu alımlarının çok boyutlu stratejik etkilerini ortaya koymakta ve onların sadece tüketim değil, aynı zamanda dönüşüm aracı olduğunu göstermektedir.

Kamu alımlarında yenilikçiliğin yanı sıra yeşil kamu alımlarının potansiyeli, hem ulusal hem de uluslararası düzeyde giderek daha fazla tanınmaktadır. Neredeyse tüm OECD ülkeleri, yeşil kamu alımlarını destekleyen çeşitli düzenlemeler hayata geçirmiş, çoğu AB ülkesi ise ulusal düzeyde, yeşil ve sürdürülebilir kamu alımları için bir dizi eylem ve destek tedbirlerine yer veren Ulusal Eylem Planı yayınlamıştır.

Kamu alımlarının etkin ve verimli şekilde yürütülmesi, kamu alım sürecine zemin oluşturan temel bir ilke olmaya devam etmektedir. Avrupa Komisyonu verilerine göre; her yıl Avrupa Birliği'nde 250.000'in üzerinde kamu kuruluşu mal, hizmet ve yapım işi alımı yapmaktadır. Enerji, nakliye, atık yönetimi, sosyal koruma, sağlık ve eğitim hizmeti gibi pek çok alanda yapılan harcamalar içinde en büyük pay, kamu kurumlarına aittir. Her yıl yaklaşık 2 trilyon avro tutarında gerçekleşen kamu alımları, daha iyi yönetildiğinde, kamu bütçelerinde büyük ölçüde tasarruf elde edilmesine ve daha fazla yatırım yapılabilmesine imkân sağlamaktadır.⁸ Örneğin, %10 oranında bir verimlilik artışı ile, sunulan hizmet düzeyini düşürmeksizin yılda 200 milyar avro gibi önemli bir tasarruf sağlanabilmektedir.

Ayrıca, OECD'nin Kamu Alımlarında Verimlilik Raporu'nda⁹ ifade edildiği üzere, kamu harcamalarının daha iyi yönetilmesi halinde, küresel mali açığın giderilebileceği öngörülmektedir. Raporda ayrıca, doğru kamu alım politikaları ile elde edilecek %1'lik bir tasarrufun, OECD ülkeleri için yıllık 43 milyar € tutarında bir mali kaynak anlamına geldiği belirtilmektedir.

Yukarıdaki örneklerde görüldüğü üzere, kamu alımları, sağladığı verimlilik ve kaynak tasarrufu ile döngüsel ekonomiye geçiş ve sürdürülebilir ekonomik büyümeye katkı sağlamaktadır. Yarattığı ilave kaynak etkisi ile altyapı yatırımlarının desteklenmesi, inovasyonun teşvik edilmesi ve dijitalleşmeye dayalı rekabet gücünün artırılması gibi alanlara da katkıda bulunmaktadır. Kamu alımlarının çevresel ve sosyal etkilerinin daha fazla önem kazanmasıyla birlikte, sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşılması, istihdamın desteklenmesi ve çevresel koruma politikalarının uygulanması gibi amaçlarla daha fazla kullanılmaya başlandığı görülmektedir. Diğer bir ifadeyle, kamu alımları yalnızca ekonomik değil, çevresel ve sosyal hedeflere ulaşmada da stratejik bir politika aracı olarak değerlendirilmektedir.

Bu noktada, kamu alımlarında önemli bir aktör olan ve birçok ülkede faaliyet gösteren merkezi satınalma kurumları, alımların merkezi bir şekilde yürütülmesi, ölçek ekonomilerinden yararlanılarak daha uygun fiyatların sağlanması, işlem maliyetlerinin azaltılması, kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi ve uzmanlaşmanın artırılması gibi çeşitli avantajlar sunarak kamu alım politikalarının etkinliğini önemli ölçüde artırmaktadır.

OECD ülkelerinde merkezi satın alma kurumlarının rollerinde son dönemdeki gelişmeler, bu kurumların etkinliğinin artırılmasına yönelik stratejik önemin giderek daha fazla vurgulandığını ortaya koymaktadır. Merkezi satınalma kurumları, kamu alımlarında etkinliği ve verimliliği artırmakta, çerçeve anlaşmalar ve dinamik satın alma sistemleri gibi yenilikçi tedarik mekanizmaları ile ülke ekonomisine sağladıkları katkıyı güçlendirmektedir. Bu mekanizmalar aracılığıyla ölçek ekonomilerinden yararlanılarak maliyetler düşürülmekte ve tedarik süreçlerinde şeffaflık, rekabetçilik ve esneklik

⁷Hafsa F, Darnall N, Bretschneider S. "Estimating the True Size of Public Procurement to Assess Sustainability Impact. Sustainability. 2021; 13(3):1448. <https://doi.org/10.3390/su13031448>

⁸Avrupa Komisyonu, "Kamu Alımları", https://single-market-economy.ec.europa.eu/single-market/public-procurement_en

⁹<https://www.oecd.org/gov/public-procurement/publications/productivity-public-procurement.pdf>

artırılmaktadır. Böylelikle, kamu kaynaklarının daha etkin kullanımı desteklenmekte ve kamu alımlarının genel ekonomik performans üzerindeki etkisi güçlenmektedir.

Son yıllarda birçok Avrupa Birliği üyesi ülke, kamu alım sistemlerini daha etkin, dijital ve sürdürülebilir hale getirmek amacıyla kapsamlı reformlar gerçekleştirmiştir. Fransa'da 2016 yılında kurulan Kamu Alımları Departmanı (DAE), kamu alım politikalarını belirlemek ve kamu alıcılarına eğitim desteği sağlamak amacıyla faaliyet göstermektedir. İrlanda'da ise, Kamu Alımları Ofisi (OGP) ve eğitim, sağlık, savunma sektörleri ile yerel yönetimdeki satınalma organları arasında 16 ana harcama kategorisinde 150 merkezi satınalma sözleşmesi imzalanmıştır. Böylece, gerçekleştirilen merkezi ve toplu alımlar ile kamu kurumları ve tedarikçilerin satınalma sürecindeki iş yükünün azaltılmasının yanı sıra, İrlanda hükümeti politikalarında geniş yer bulan yeşil ve sosyal hususların kamu alımlarına dâhil edilmesine de olanak tanınmıştır. İtalya'da, 1 Ocak 2024 itibarıyla yürürlüğe giren yeni Kamu İhale Kanunu ile kamu alımları tamamen dijital hale getirilmiş; tüm ihale süreçleri, sertifikalı dijital platformlar üzerinden yürütülerek şeffaflık ve etkinlik artırılmıştır. Slovakya'da ise, 1 Ağustos 2024 tarihinde yürürlüğe giren Kamu Alımları Yasası değişikliği ile küçük ölçekli sözleşmelerin eşik değeri 10.000 avrodan 50.000 avroya yükseltilmiş, böylece idari yük azaltılmış ve kamu alım süreçleri hızlandırılmıştır.

Bununla birlikte, son yıllarda sürdürülebilir ve yeşil kamu alımları konusunda Avrupa Birliği ve OECD ülkelerinde önemli gelişmeler yaşanmıştır. AB tarafından 2019 yılında ortaya konulan Avrupa Yeşil Mutabakatı ile kamu alımlarında çevre dostu ürünlerin kullanımının teşvik edilmesi hedeflenmiştir. Döngüsel Ekonomi Eylem Planı çerçevesinde, kamu alımlarında sürdürülebilir ve geri dönüştürülebilir malzeme kullanımına öncelik verilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Ayrıca Avrupa Birliği, kamu alımlarında çevresel sürdürülebilirliği artırmak amacıyla eko-etiketleme sistemini güçlendirmekte ve bu sayede çevre dostu ürünlerin tercih edilmesini teşvik etmektedir. Bu sistem, ürünlerin çevresel performansını belgelendiren kriterlerle hem kamu kurumlarının bilinçli tercihler yapmasına yardımcı olmakta hem de ekonomik aktörleri daha sürdürülebilir ürün ve hizmetler sunmaya yönlendirmektedir. OECD ülkelerinde de kamu alımlarında sürdürülebilirliği artırmak amacıyla çeşitli düzenlemeler getirilmiştir. Kanada hükümeti, kamu alımları aracılığıyla karbon giderim hizmetlerini teşvik etmektedir. Bu strateji, karbon giderim teknolojilerinin geliştirilmesini ve uygulanmasını destekleyerek, ülkenin 2050 yılına kadar net sıfır emisyon hedefine ulaşma stratejisine katkı sağlamaktadır. Yeni Zelanda, çevre dostu ürün ve hizmetleri teşvik eden kamu tedarik kuralları kapsamında, enerji verimliliği yüksek ekipmanlar ve düşük emisyonlu araçlara öncelik vermektedir. Japonya, kamu alımları yoluyla açık deniz rüzgar enerjisi projelerini destekleyerek yenilenebilir enerji kapasitesini artırmakta ve karbon nötr hedeflerine katkı sağlamaktadır. Fransa, kamu alımlarında çevre dostu ürünleri ve onarılabilirliği yüksek malzemeleri teşvik eden döngüsel ekonomi yasaları uygulamaktadır. Almanya, yeşil sanayi politikası kapsamında kamu alımlarında düşük emisyonlu ve çevre dostu malzemelere öncelik vermektedir. İsveç, özellikle yerel yönetimlerde kamuya ait gıda alımlarında organik ve sürdürülebilir ürün kullanımını yaygınlaştırmaktadır.

Bu düzenlemeler, kamu alımları aracılığıyla çevresel etkilerin azaltılması ve sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşılması için önemli adımlar atılmasını sağlamaktadır.

Sonuç olarak, dünyada kamu alımlarına ilişkin izlenen politikalar incelendiğinde aşağıdaki temel eğilimler dikkat çekmektedir:

- Elektronik tedarikin sağladığı verimlilik ve şeffaflık avantajları göz önünde bulundurularak, ülkelerin kamu alım süreçlerini giderek daha fazla elektronik ortama taşıdığı gözlemlenmektedir.

- Sosyal ve çevresel sürdürülebilirlik, kamu ihale süreçlerinde ele alınan öncelikli politika hedefleri arasında yer almakta, merkezi düzeyde çeşitli politika ve stratejiler ile yeşil kamu alımları desteklenmektedir.
- Toplu alımlar yoluyla elde edilen maliyet tasarrufu ve verimlilik artışından daha fazla yararlanabilmek amacıyla, ortak ve merkezi alımların yaygınlaştırılması yönünde bir eğilim görülmektedir.
- Kamu ihale politikaları ve stratejilerinde, özellikle küçük ve orta ölçekli işletmelerin geliştirilmesinin desteklenmesi, kamu ihalelerine katılımlarının teşvik edilmesi ve yenilikçiliğin desteklenmesi öncelikli hedefler arasında yer almakta, kamu tedarik mekanizmaları bu doğrultuda stratejik bir araç olarak kullanılmaktadır.

İyi uygulama örneklerinden de anlaşılacağı üzere, uluslararası kuruluşların kamu alımlarına yönelik düzenlemeleri ile gelişmiş ülkelerdeki uygulamalar, merkezi satın alma kurumlarının kamu alımları sürecinde kritik bir rol ve işlev üstlendiğini açıkça ortaya koymaktadır.

2. TÜRKİYE'DE KAMU ALIMLARI SEKTÖRÜ

Kamu kaynaklarının hangi alanlarda ve ne şekilde harcandığı, bu alımların ekonomik etkilerinin yanı sıra kamu alımlarına ilişkin politikaların oluşturulmasında da önemli bir girdi niteliği taşımaktadır. Kamu alımlarının ekonomik ve sosyal politikalar üzerindeki etkileri göz önüne alınarak hazırlanan; Kalkınma Planı ve Yeni Ekonomi Programı (OVP) başta olmak üzere birçok üst belgede kamu alımları yoluyla;

- Yerli firmaların kapasitelerinin gelişmesine katkı sağlanarak ithalata olan bağımlılığın azaltılmasına,
- Çevreye duyarlı, sürdürülebilir bir üretim, tedarik ve tüketim yapısının oluşturulmasına,
- Yurt içinde üretilen ürünlerin standart ve kaliteleri ile teknoloji kapasitelerinin artırılması ve yüksek teknolojlili ürün transferinin desteklenmesine,
- Yerleştirilen teknolojilerin başta KOBİ'ler olmak üzere sektör tabanına yaygınlaştırılmasına,
- Ar-Ge odaklı uluslararası doğrudan yatırımların artırılmasının teşvik edilmesine,

yönelik stratejiler tanımlanmıştır.

Son 5 yıla ait kamu alımlarının gayrisafi yurtiçi hasılaya oranı Tablo 1'de görülmektedir.

Tablo 1. Kamu Alımlarının GSYH İçindeki Payı

(Milyon ₺)			
Yıllar	GSYİH	Kamu Alımları Toplamı	Oran
2020	5.047.909	172.527	% 3,4
2021	7.209.040	300.673	% 4,2
2022	15.006.574	733.189	% 4,9
2023	26.276.307	1.612.378	% 6,1
2024	43.410.514	2.446.972	% 5,6

(*) Tablo verileri KİK ve TÜİK verilerinde yapılan revizyonlar sebebiyle önceki dönem raporlarıyla farklılık gösterebilmektedir.

2024 yılı verilerine göre kamu alımları, gayrisafi yurtiçi hasılanın yaklaşık %5,6'sını oluşturmaktadır.

Bilindiği üzere, dünyada kamu alımları; merkezi, yarı merkezi ve merkezi olmayan yapılanmalar ile gerçekleştirilmektedir. Teşkilat yapıları, fonksiyonları ve faaliyet esasları ülkelere göre değişmekle birlikte birçok gelişmiş ülkede merkezi satınalma kurumu/kurumları faaliyet göstermekte olup, bu kurumların yapıları ve fonksiyonları; tarihsel koşullar, ülke ihtiyaçları, örgütlenme biçimleri, kamu alımlarının büyüklüğü gibi hususlara göre değişiklikler göstermektedir.

Türkiye’deki kamu alım sistemindeki temel aktörler ise; Hazine ve Maliye Bakanlığı, Kamu İhale Kurumu ve Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü’dür.

Hazine ve Maliye Bakanlığı (Kamu Mali Yönetim ve Dönüşüm Genel Müdürlüğü); Mali Politikaların oluşturulmasına yardımcı olmak, mali yönetim ve kontrol sistemlerini uyumlu hale getirmek, Hükümetçe belirlenen politika ve hedeflere uygun bütçe hazırlamak, bütçe uygulamalarını yönlendirmek ve kontrol etmekle görevli olup, bu çerçevede “Kamu harcamalarında etkinlik, etkililik, ekonomiklik ve verimlilik sağlamak amacıyla gerekli standartları tespit etmek ve sınırlamalar koymak; bu hususlarda tüm kamu kurum ve kuruluşları için uyulması zorunlu düzenlemeleri yapmak, tedbirleri almak ve uygulamayı izlemek” ana görevlerinden birisidir.

Kamu İhale Kurumu (KİK); kamu alımlarına ilişkin düzenleme yapmak, ihalelere ilişkin itiraz ve şikâyetleri incelemek, görev alanında düzenleyici ve ihtilaf çözücü olarak görev yapmak, Kamu İhale Kanunu ile Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’na ilişkin bütün mevzuat ve dokümanı hazırlamak, ihalelere ilişkin istatistikleri tutmak, Elektronik Kamu Alımları Platformu’nu (EKAP) yönetmekle görevlidir.

Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü (DMO); kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyacı olan mal ve hizmetlerin kamu yararı gözetilerek, kamu kaynaklarının etkin ve verimli biçimde kullanılması, savurganlığın önlenmesi, faaliyet alanına giren ihtiyaç konusu malzemenin standart ve kalitesinin azami ölçüde sağlanması, şeffaflık, rekabet, hesap verebilirlik prensipleri doğrultusunda iç ve dış piyasadan tedarik edilmesi ve dağıtımı için kamu kurum ve kuruluşları adına merkezi satınalma işlevini yürütmek üzere, satın almak veya alıcı kurum ve kuruluşlar ile üretici veya satıcıları buluşturmak suretiyle ihtiyaçlarının teminini sağlamakla görevlidir.

Şema 1- Türkiye’de Kamu Alımlarındaki Temel Aktörler ve Roller

Ülkemizde kamu alımlarının gerçekleştirilmesine ilişkin temel çerçeve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun ilgili maddeleri ile belirlenmiş olup, bu çerçevede Türkiye’deki kamu alımları; anılan Kanun’da belirtilen ihale usullerine göre yapılan alımlar, doğrudan temin yolu ile yapılan alımlar ve istisna kapsamındaki alımlardan oluşmaktadır.

Anılan kanuna göre ihaleler; alım türleri bazında mal alımı, hizmet alımı, yapım işleri ve danışmanlık hizmeti alım ihaleleri olarak sınıflandırılmıştır. Ayrıca, Kanun’da temel ihale usulleri olarak; açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulü belirtilmiş, bunun yanında bazı hallerde pazarlık usulü ile de ihale yapılabileceği öngörülmüştür. Kamu İhale

Kanunu kapsamında olmakla birlikte ihale usullerinden biri olarak sayılmayan doğrudan temin yöntemi de bir alım şekli olarak yer almaktadır.

2024 yılı kamu alımlarının ihale usullerine göre dağılımı Tablo 2’de gösterilmiştir.

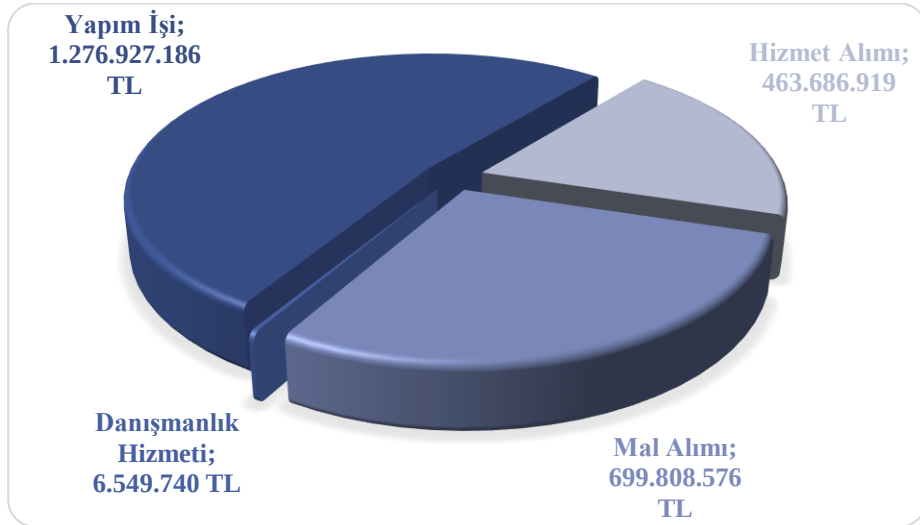
Tablo 2. 2024 Yılı Kamu Alımlarının İhale Usullerine Göre Dağılımı

	Mal Alımı	Hizmet Alımı	Yapım İşi	Danışmanlık Hizmeti	TOPLAM	Oran
4734	229.901.544	299.257.472	1.226.299.426	4.936.313	1.760.394.755	% 71,9
Doğrudan Temin	117.564.518	123.901.090	8.014.515	905.468	250.385.591	% 10,2
İstisnalar	352.342.514	40.528.357	42.613.245	707.959	436.192.075	% 17,8
TOPLAM	699.808.576	463.686.919	1.276.927.186	6.549.740	2.446.972.421	% 100,0

- 2024 yılı kamu alımlarının toplam tutarı 2.446.972.421.000,-TL’dir.
- Bu tutarın 1.760.394.755.000,-TL’si 4734 sayılı Kanun kapsamında belirtilen ihale usullerine göre yürütülen alımlara ait olurken, 250.385.591.000,-TL’si doğrudan temin kapsamında gerçekleştirilen alımlara, 436.192.075.000,-TL’si ise istisna kapsamında yapılan kamu alımlarına ilişkindir.

2024 yılı kamu alımlarının alım türlerine göre dağılımı ise Grafik 1’de gösterilmektedir.

Grafik 1- 2024 Yılı Kamu Alımlarının Alım Türlerine Göre Dağılımı

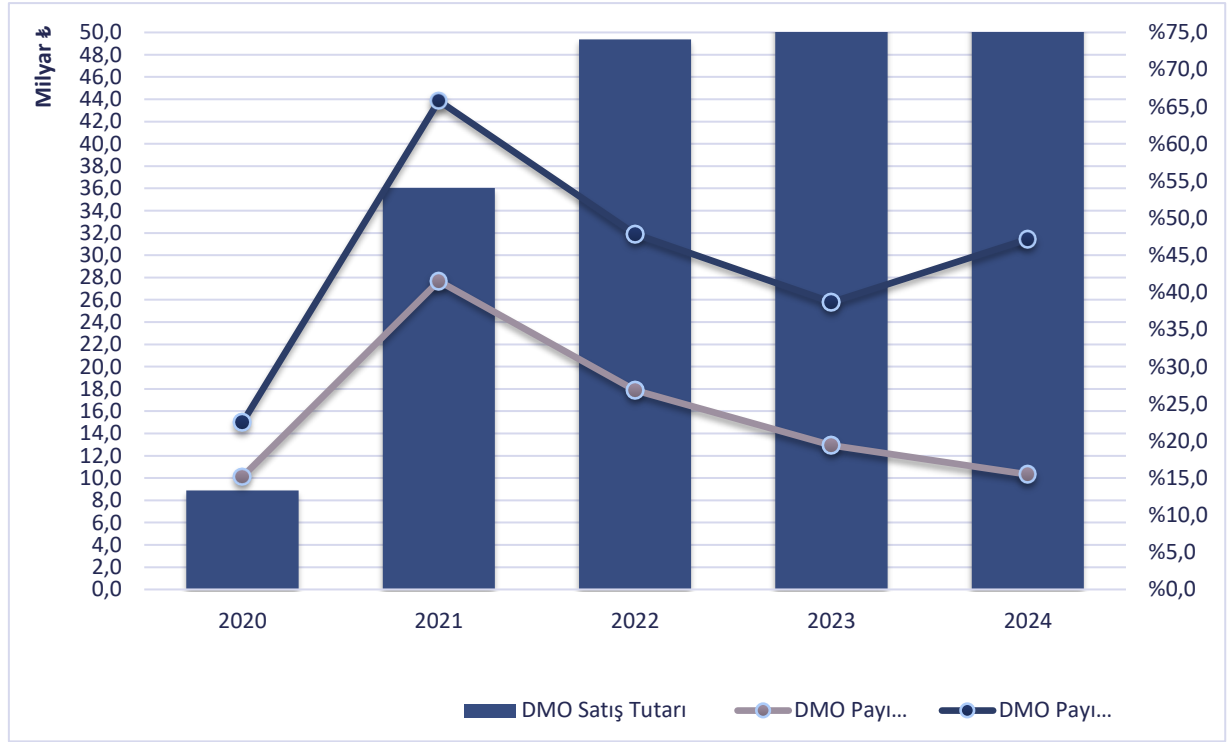
Genel Müdürlüğümüzün, istisna ve doğrudan temin tutarları dâhil kamu mal alımları içerisindeki payı (DMO Payı 1) ile istisna ve doğrudan temin tutarları hariç kamu mal alımları içerisindeki payı (DMO Payı 2) yıllar itibariyle Tablo 3’te ve Grafik 2’de gösterilmiştir.

Tablo 3. Kamu Mal Alımları İçindeki DMO Payı

	4734	Doğrudan Temin	İstisna	Kamu Mal Alımları Toplamı	DMO Satış Tutarı	DMO Payı 1	DMO Payı 2
2020	39.511.067	6.967.524	12.001.370	58.479.961	8.875.142	%15,2	%22,5
2021	54.782.640	8.067.457	23.951.337	86.801.434	36.043.731	%41,5	%65,8
2022	103.162.061	26.403.239	54.654.511	184.219.811	49.385.046	%26,8	%47,9
2023	187.610.659	53.698.676	132.784.999	374.094.334	72.233.720	%19,4	%38,7
2024	229.901.544	117.564.518	352.342.514	699.808.576	108.397.009	%15,5	%47,1

DMO Payı 1, doğrudan temin ve istisna dâhil toplam kamu mal alımları içindeki payımızı, DMO Payı 2, doğrudan temin ve istisna hariç toplam kamu mal alımları içindeki payımızı ifade eder.

Grafik 2- Kamu Mal Alımları İçindeki DMO Payı

DMO'nun toplam kamu mal alımları içerisindeki payının gerçekçi bir şekilde belirlenebilmesi ve sağlıklı analiz yapılabilmesi için bazı hususların göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

2022 yılından 2024 yılına geçiş sürecinde DMO'nun kamu alımlarındaki payının azalış görünümünün sebebinin pandemi döneminde diğer harcamalardaki azalışla beraber sağlık harcamalarındaki dönemsel artış ile kamu ihalelerindeki fiyat farkı verilmesi ancak DMO ihalelerinde verilmemesi olduğu değerlendirilmektedir.

Genel Müdürlüğümüzün yeni Ana Statüsü, 25/12/2019 tarihli ve 30989 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. DMO, önceki Ana Statü olan 2007 Ana Statüsü'nde belirli sayıda mal ve hizmetlerin tedarikini gerçekleştirdiği için bu durum 2019 yılında DMO'nun kamu alımlarındaki payının sınırlı kalmasının nedenlerinden birisidir. Yenilenen Ana Statü'de tedarik edilebilecek mal ve hizmet grupları genişletilmiş olup, ilerleyen dönemde kamu alımlarındaki payın artmasına imkân sağlanmıştır.

Diğer taraftan, dünyadaki benzer kamu alım uygulamalarına bakıldığında, kamu kurumlarının belirli mal ve hizmet alımlarını ülkedeki merkezi satınalma kurumundan karşılama zorunluluğu olduğu; dolayısıyla söz konusu ülkelerde satınalma kurumlarının kamu mal alımları içindeki paylarının da daha yüksek olduğu görülmektedir.

Özellikle, kamu alımları içinde nispi öneme sahip, yüksek fiyatlı ve kurumlara ve alım miktarlarına göre fiyatı farklılaşabilen standart ürünlerin/hizmetlerin belirlenerek DMO üzerinden alım zorunluluğu getirilmesi halinde, yeni Ana Statüsü'nün de sağladığı imkânlar dâhilinde Genel Müdürlüğümüzün toplam kamu mal alımları içindeki payının ilerleyen dönemde artması beklenilmektedir.

3. DEVLET MALZEME OFİSİNİN SEKTÖR İÇİNDEKİ YERİ

Ülkemizin merkezi satınalma kurumu olan Devlet Malzeme Ofisi; tüzel kişiliğe sahip, faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu sermayesiyle sınırlı bir iktisadi devlet teşekkülüdür.

Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın ilgili kuruluşu olan DMO, 233 sayılı “*Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname*” hükümlerine tâbi olarak faaliyet göstermektedir.

DMO'nun temel görevi; kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyaç duyduğu, Ana Statü'sünde belirtilen mal ve hizmetleri, bu kurumlar adına tedarik etmektir.

DMO hizmet ve faaliyetlerini, KİT mevzuatı, Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü Ana Statüsü ve iç mevzuatı çerçevesinde yürütmektedir.

3.1. Misyon ve Vizyon

2020-2024 Dönemi Stratejik Planında misyon ve vizyonumuz aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

Misyon

“Kamu hizmetinin kesintisiz bir şekilde sürdürülebilmesi için ihtiyaç duyulan ürün ve hizmetleri etkin ve verimli bir şekilde tedarik etmektir.”

Vizyon

“Ülke kalkınmasında ihtiyaç duyulan sürdürülebilir kamu alım politikalarını destekleyen uluslararası ölçekte öncü bir merkezi satınalma kurumu olmak.”

3.2. Faaliyet Konuları

Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü; kamu hukukuna tabi olan veya kamunun denetimi altında bulunan ya da kamu kaynağı kullanan kamu kurum ve kuruluşları, kamu yararına çalışan dernekler ile bunların iştirakleri, vergi muafiyeti tanınan vakıflar ile bunların iştirakleri, vakıf yükseköğretim kurumları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve kamu bankalarının DMO Ana Statüsü'nün altıncı maddesinde sayılan mal ve hizmet ihtiyaçlarının tedarik ve dağıtımını yapmaktadır.

Başlıca faaliyete konu mal ve hizmet gruplarımız; ilaç, tıbbi cihaz ve sağlık ürünleri, taşıt, üstyapılı taşıt ve iş makinesi ile akaryakıt ve sarf malzemeleri, bilişim ürünleri, mobilya ve büro mefruşatı, giyim ürünleri ve aksesuarları şeklindedir.

Genel Müdürlüğümüz, Ana Statü'de tanımlanan amaç ve faaliyet konuları çerçevesinde kamu kurum ve kuruluşları adına merkezi tedarik hizmetlerini yürütmektedir.

Tedarik hizmetleri; merkez ve taşra birimlerimiz aracılığıyla yürütülmektedir.

Yüksek Seçim Kurulu ile işbirliği yapılarak seçimlerde seçim malzemesinin tedarik edilmesi süreçleri yürütülmektedir.

DMO, bu ve benzeri hizmetleriyle; kamu idarelerine satınalma, depolama, lojistik ve kalite kontrol alanlarında hizmet sunmaktadır. Gerekğinde teknik şartname hazırlanması ve bu teknik şartnamelerin revizyonu ile numunelerin teknik şartnameye uygunluğunun incelenmesi gibi konularda da müşterisi olan kurum ve kuruluşlara teknik destek verilmektedir.

3.3. Organizasyon Yapısı

Devlet Malzeme Ofisinin organları Yönetim Kurulu ve Genel Müdürlüktür. DMO Genel Müdürlüğü, merkez ve taşra teşkilatından meydana gelmektedir. 2024 yılındaki merkez ve taşra birimleri aşağıda yer almakta olup, Basım İşletme Müdürlüğünün faaliyetleri 2025 yılında sona ermiştir.

3.3.1. Merkez Teşkilatı

Ana Hizmet Birimleri;

- I Nolu Satınalma Daire Başkanlığı,
- II Nolu Satınalma Daire Başkanlığı,
- III Nolu Satınalma Daire Başkanlığı,
- IV Nolu Satınalma Daire Başkanlığı,
- V Nolu Satınalma Daire Başkanlığı,
- I Nolu Operasyonel Süreçler Daire Başkanlığı,
- II Nolu Operasyonel Süreçler Daire Başkanlığı
- Tedarikçi ve Müşteri İlişkileri Daire Başkanlığı,
- Kalite Kontrol Daire Başkanlığı.

Danışma Denetim Birimleri;

- Teftiş Kurulu Başkanlığı,
- Hukuk Müşavirliği,
- Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı,
- İç Denetim Birimi Başkanlığı.

Yardımcı Hizmet Birimleri;

- İnsan Kaynakları Daire Başkanlığı,
- Muhasebe Daire Başkanlığı,
- Bilgi İşlem Daire Başkanlığı,
- Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı.

3.3.2. Taşra Teşkilatı

Bölge Müdürlükleri (7 adet);

- Bursa
- Elazığ
- Eskişehir
- Gaziantep
- İstanbul
- İzmir
- Trabzon

İrtibat Büroları (4 adet);

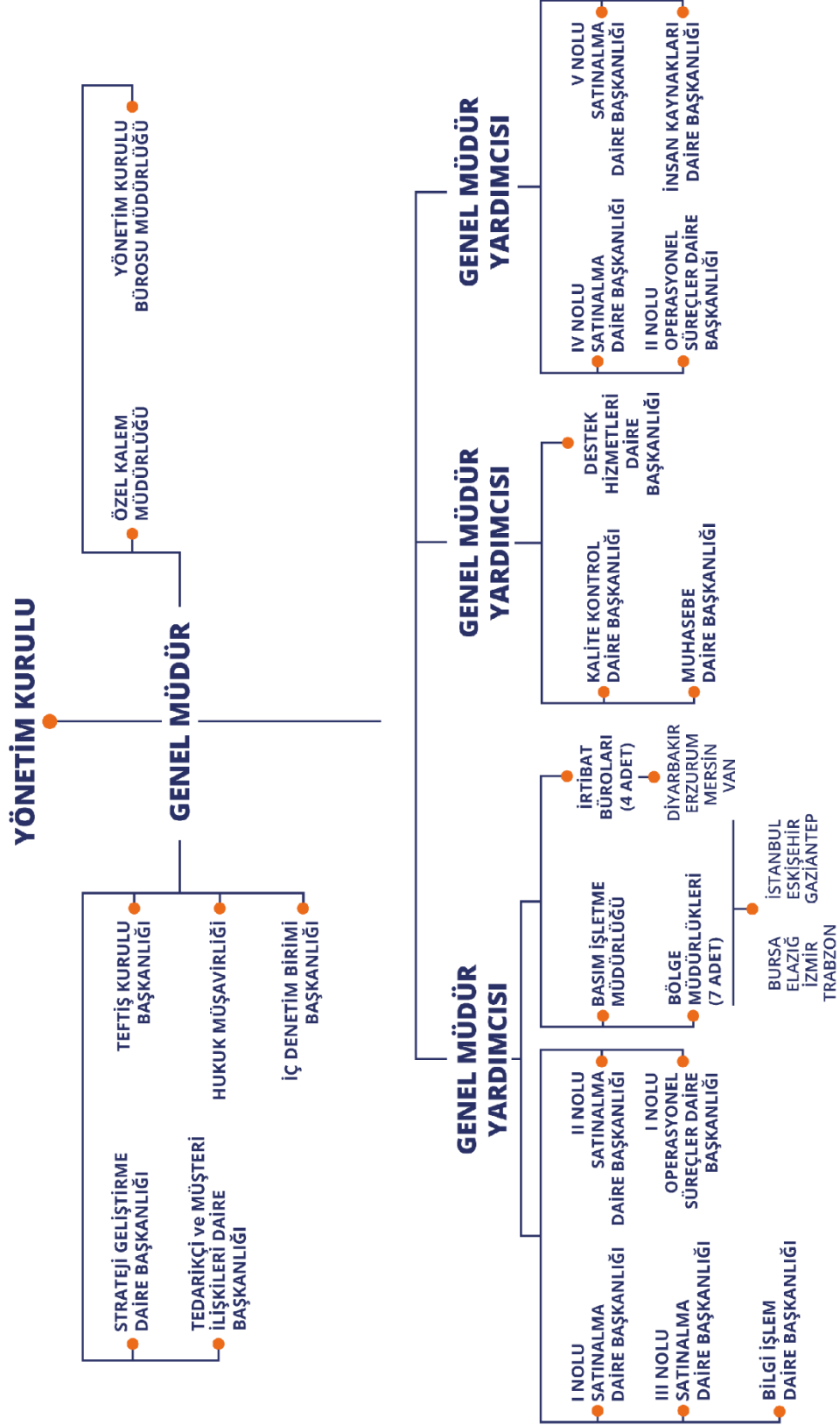
- Diyarbakır
- Erzurum
- Mersin
- Van

İşletme Müdürlüğü;

- Basım İşletme Müdürlüğü (2025 yılı içerisinde faaliyetleri sona ermiştir.)

Şema 2- Devlet Malzeme Ofisi Organizasyon Şeması

Devlet Malzeme Ofisinin 2024 yılındaki teşkilat yapısı Şema 2’de gösterilmiştir.

3.4. İnsan Kaynakları

Genel Müdürlüğümüz personelinin hizmete alınma, görev ve yetkileri, nitelikleri, atanma, ilerleme, yükselme, hak ve yükümlülükleriyle diğer özlük hakları *Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname* hükümlerine tâbidir.

Merkez ve taşra teşkilatımızda görevli personelin dağılımı aşağıdaki grafiklerde ve tabloda gösterilmiştir.

Tablo 4. Personelimizin Kurum İçindeki Dağılımı

	Kadrolu	Sözleşmeli	İşçi	Toplam
Merkez	76	499	2	577
Taşra	17	282	32	331
Toplam	93	781	34	908

3.5. Faaliyet Bilgileri

Genel Müdürlüğümüz, kamu kurum ve kuruluşları adına merkezi satınalma işlevini üstlenmekte, müşterisi olan kurum ve kuruluşların mal ve hizmet ihtiyaçlarını merkezi olarak tedarik etmekte ve kendisine verilen görevlerin yerine getirilmesinde, genel olarak satınalma, pazarlama/satış, kalite kontrol konularında faaliyet yürütmektedir.

3.5.1. Satınalma Faaliyetleri

Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü, Ana Statüsü'nün "Faaliyete Konu Mal ve Hizmet Grupları" başlıklı 6 ncı maddesinde belirtilen mal ve hizmetleri, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi ile ek 12 nci maddesi kapsamında saydamlığın, rekabetin, eşit muamelenin, güvenilirliğin, gizliliğin, kamuoyu denetiminin, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasının ve kaynakların verimli kullanılmasının sağlanması suretiyle, DMO mevzuatına (yönetmelikler, ticari şartnameler, tip sözleşmeler, protokoller vs.) göre müşteri kamu kurum ve kuruluşları adına tedarik etmektedir.

DMO, müşterilerinin ihtiyaçlarını aşağıdaki tedarik usulleri ile karşılamaktadır.

Müteferrik tedarik; müşteri taleplerindeki ürünlerin, stok ürünleri arasında bulunmadığı veya mevcudu olmadığı veya katalog ürünleri arasında yer almadığı hâllerde; DMO Satınalma Yönetmeliği'nde belirtilen satınalma usulleri kullanılarak yapılacak ihale/e-ihaleler yoluyla veya diğer satınalma usulleri ile temin edilmesidir.

Katalog ürünleri ile tedarik; DMO ile müteşebbisler arasında belirli bir dönem için yapılan Açık Satışlara Ait Satınalma Sözleşmesi, Protokol ve Çerçeve Anlaşmalar gibi katalog sözleşmeleri kapsamında, diğer bir deyişle Katalogda, yer alan talep konusu ürünlerin, ihale/e-ihale yapılmak suretiyle veya Katalog Siparişi verilmek suretiyle temin edilmesidir.

Stok ürünleri ile tedarik; yapılacak ihale/e-ihaleler yoluyla, iç ve dış piyasadan, öncelikle yerinden ve ilk elden, toplu alımların sağladığı fiyat avantajlarından azami ölçüde yararlanılarak en ekonomik biçimde alımı yapılan ve stoklanan ürünlerden temin edilmesidir.

Bu tedarik yöntemleri kapsamında, **DMO Satınalma Yönetmeliği'nde** belirtilen satınalma usulleri uygulanır.

Bunlar;

- İhalenin ilan edilmesi suretiyle bütün isteklilerin yazılı ve nihai tek teklif verebildiği **kapalı teklif usulü**,
 - İlan edilen ihalede isteklilerin ilk tekliflerini yazılı olarak bildirip devamında tekliflerini sözlü olarak sürdürdükleri **açık teklif usulü**,
 - Yönetmeliğin 21 inci maddesinde belirtilen şartların bulunması koşuluyla, isteklilere davet göndermek suretiyle kapalı veya açık teklif istenmesi yöntemiyle yapılan **belli istekliler arasında ihale usulü**,
 - Yönetmeliğin 22 nci maddesinde belirtilen şartların bulunması koşuluyla, istekli ile DMO arasında fiyat görüşmeleri yapılması esasına dayanan **pazarlık usulü**,
 - Satınalma ile ilgili personel tarafından, piyasa araştırması yapılmak suretiyle icra edilen, merkezde ilgili birim yetkilisinin, taşra teşkilatında müdürlerin onayı ile kesinleşen **mutemet eliyle alım usulü**,
 - Yüklenicilere, DMO ile imzaladıkları açık satışlara ait satınalma sözleşmesi, protokol ve çerçeve anlaşma kapsamında belirlenmiş fiyatlardan ya da bu fiyatlar üzerinden pazarlık yapılarak anlaşılan fiyatlardan ilgili mal ve hizmetlere yönelik, DMO tarafından belirlenen parasal tutar, miktar gibi kısıtları aşmayan siparişlerin verildiği **katalog siparişi usulüdür**.
- Bu satınalma usullerinden herhangi biri ya da tamamı elektronik ihale ile yapılabilmektedir.
- Katalog, DMO'nun faaliyet konusuna giren mal veya hizmetler arasında yer alan ürünlerin teknik özellikleri ile fiyatlarının gösterildiği, belli süreler için karşılıklı olarak alım-satım taahhüdünü içeren;
- Ürün cinsi, teknik özellikler ve fiyat gibi unsurlar ile alıma ilişkin diğer şartları belirlemek üzere üretici, ithalatçı, genel dağıtıcı veya yetkili satıcı konumundaki isteklilerle DMO arasında imzalanan **açık satışlara ait satınalma sözleşmesine**,
 - Ürüne özgü şartlar ile alıma ilişkin şartları belirlemek üzere üretici, ithalatçı veya genel dağıtıcı konumundaki isteklilerle DMO arasında imzalanan **protokole**,
 - Müşterilerin belirli bir zaman aralığında tahakkuk edecek alımlarının fiyatı ile gerektiğinde öngörülen miktarları tespit etmek üzere isteklilerle DMO arasında imzalanan **çerçeve anlaşmaya**,
- dayanan hizmettir.

Devlet Malzeme Ofisi'nin farklı özelliklere sahip ve farklı amaçlara hizmet eden 4 farklı katalog uygulaması mevcuttur.

- **Genel Katalog:** Piyasa araştırması ve pazarlık yöntemiyle tespit edilen ürünlerin teknik özellikleri ile fiyatlarının gösterildiği, şartları sağlayan tüm firmaların başvurabildiği, her ürün grubundan ürünlerin ülke çapında satışını sağlayan en kapsamlı katalog uygulamasıdır.
- **KOBİ Kataloğu:** KOBİ'lerin kamu alımlarındaki payının artırılması ve gelişiminin desteklenmesi amacıyla; KOSGEB'e kayıtlı mikro ve küçük işletmeler için çeşitli avantajlar içeren katalog uygulamasıdır.
- **Cazibe Merkezleri Kataloğu:** Bölgesel kalkınmanın desteklenmesi amacıyla; Cazibe Merkezleri Programı kapsamında bulunan illerde faaliyet gösteren üreticilere özel avantajlar içeren katalog uygulamasıdır.
- **Tekno Katalog:** Yeniliği, yerliliği, girişimciliği ve teknoloji transferini desteklemek amacıyla teknokentlerde faaliyet gösteren yerli üreticiler için oluşturulan katalog uygulamasıdır.

Tedarikçilerin ve sunacakları hizmetin niteliklerine göre düzenlenmiş bu uygulamaların yanında, **Sağlık Market** uygulaması ile de Sağlık Bakanlığı ile bağlı kurum ve kuruluşların sağlık hizmetlerinin yürütülmesinde ihtiyaç duydukları ilaç ve tıbbi malzemeler tedarik edilmektedir.

31/12/2024 tarihi itibarıyla;

- Genel Katalogda: 546 firma - 17.460 ürün,
- KOBİ Kataloğunda: 55 firma - 3.412 ürün,
- Cazibe Merkezleri Kataloğunda: 11 firma - 1.372 ürün,
- Tekno Katalogda: 95 firma - 386 ürün,
- Sağlık Markette: 892 firma - 164.694 ürün,

yer almaktadır.

Tedarik usullerine göre alımlarımız bir önceki yıllla karşılaştırmalı olarak Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5. Alım Tutarlarının İhale ve Diğer Usullere Göre Dağılımı

Tedarik Usulü		2023			2024		
		Tutar (Bin ₺)	Oran %		Tutar (Bin ₺)	Oran %	
İhale Usulü	Çerçeve Anlaşma İhaleleri	32.456.399	46,1%	75,0%	49.960.524	47,5%	72,7%
	Müteferrik İhaleler	20.317.001	28,9%		26.458.944	25,2%	
Katalog Siparişi		17.419.891	24,8%		28.449.829	27,1%	
Stok		168.588	0,2%		217.056	0,2%	
Toplam		70.361.879	100,0%		105.086.353	100,0%	

Tablo 5'te görüleceği üzere Genel Müdürlüğümüz alımlarında en fazla pay, çerçeve anlaşmalar kapsamında yapılan ihalelerde bulunmaktadır. Söz konusu ihalelerin tamamı elektronik ortamda gerçekleştirilmekte olup, bu e-ihaleler aracılığıyla Sağlık Market kapsamında ihtiyaç duyulan ürünler hızlı ve yüksek tasarruf oranları ile karşılanmaktadır. Katalog siparişi yönteminde ise sağlık ürünleri ve diğer ürünleri kapsayan katalog uygulamaları ile ilgili kurum ve kuruluşların ihtiyacı tedarik edilmektedir. Bu yöntemlerle karşılanamayan ihtiyaçlar ise müteferrik ihaleler veya stok yöntemi ile temin edilmektedir. Sonuç olarak rekabetçi ve şeffaf alım süreçleriyle 2024 yılında DMO alımlarının yaklaşık %73'ü ihale süreçleriyle, kalan kısmı ise anlaşma sağlanan ürün fiyatları ve özellikleri üzerinden katalog siparişi ile tedarik edilmiştir.

Tedarik usullerine göre tedarikçi sayılarımıza ilişkin detaylar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 6. Tedarik Usullerine Göre Tedarikçi Sayıları

Yıllar	Katalog	Çerçeve Anlaşma (İhale)	Katalog Siparişi	Müteferrik	Toplam (*)
2022	1.231	724	1.227	513	1.645
2023	1.298	756	1.296	443	1.738
2024	1.268	730	561	401	1.594

*Bir firma birden fazla tedarik usulünde tedarikçi olarak yer aldığından, her bir tedarik usulündeki firma sayıları toplamı, toplam firma sayısından fazla olmaktadır.

**Firma sayıları ilgili yıl içerisinde ürün satışı gerçekleşen firmaları ifade etmektedir.

3.5.2. Satış Faaliyetleri ile Tedarikçi ve Müşteri İlişkileri

Genel Müdürlüğümüz satış faaliyetlerini, DMO Satış Yönetmeliği ve ilgili diğer mevzuata göre yürütmektedir.

Tedarik usullerine göre satışlarımız aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 7. Net Satışların İhale ve Diğer Usullere Göre Dağılımı

Tedarik Usulü		2023			2024		
		Tutar (Bin ₺)	Oran %		Tutar (Bin ₺)	Oran %	
İhale Usulü	Çerçeve Anlaşma İhaleleri	33.594.488	46,5%	74,5%	50.470.272	46,6%	71,8%
	Müteferrik İhaleler	20.254.595	28,0%		27.405.697	25,3%	
Katalog Siparişi		18.210.138	25,2%		30.163.824	27,8%	
Stok		174.499	0,2%		357.217	0,3%	
Toplam		72.233.720	100,0%		108.397.009	100,0%	

Genel Müdürlüğümüz satışlarında en fazla pay, çerçeve anlaşmalar kapsamında yapılan ihaleler üzerinden gerçekleştirilen satışlarda bulunmaktadır. Bu ihaleler elektronik olarak gerçekleştirilmekte olup, Sağlık Bakanlığına bağlı kurum ve kuruluşlar ile üniversite hastanelerinin ihtiyaç duydukları ürünler Sağlık Market kapsamında tedarik edilmektedir. Ayrıca, sağlık ürünleri ve diğer ürünleri kapsayan katalog uygulamaları ile ilgili kurum ve kuruluşların ihtiyacı tedarik edilmektedir. Bu yöntemlerle karşılanamayan ürünler ise müteferrik ihaleler veya stok yöntemi ile temin edilerek satışı gerçekleştirilmektedir.

2024 yılı satışlarının ürün grupları ve tedarik usulleri itibarıyla dağılımı verileri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 8. 2024 Yılı Net Satışlarının Ürün Grupları ve Tedarik Usulleri İtibarıyla Dağılımı

Sektörler	Katalog Siparişi (Bin ₺)	İhale Usulü		Stok (Bin ₺)	Toplam Satış Tutarı (Bin ₺)
		Müteferrik İhaleler (Bin ₺)	Çerçeve Anlaşma İhaleleri (Bin ₺)		
Hastane Donanımı ve Tıbbi Cihaz	14.674.411	2.270.000	50.470.272		67.414.683
Araçlar	3.733.309	11.709.095			15.442.404
Akaryakıt	347.791	11.340.964			11.688.754
Bilişim Ürünü	5.103.768	1.589.054			6.692.822
Mobilya Ürünü	2.784.702	29.694			2.814.396
Dayanıklı Tüketim Ürünü	1.577.639	228.793			1.806.432
Akü Lastik	845.909	26.245			872.153
Temizlik Malzemesi ve Ekipmanı	767.924	36.018			803.942
Tekstil Ürünü	283.365	86.116			369.481
Kırtasiye Malzemesi	43.029	74.808			117.837
Diğer	1.976	14.912		357.217	374.105
Toplam	30.163.824	27.405.697	50.470.272	357.217	108.397.009

Tedarik usullerine göre satışı yapılan ürün sayıları ve müşteri dağılımlarına ilişkin veriler aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 9. Tedarik Usullerine Göre Ürün Sayıları

Yıllar	Katalog	Çerçeve Anlaşma (İhale)	Katalog Siparişi	Müteferrik	Stok	Toplam
2022	31.446	17.368	14.078	4.638	615	36.611
2023	32.910	17.898	15.012	3.955	509	37.371
2024	32.529	16.701	15.828	3.411	425	36.280

(*) Aynı ürün birden fazla tedarik yöntemiyle tedarik edildiğinden her bir tedarik usulündeki ürün sayısı toplamı, toplam tedarik edilen ürün sayısından fazla olmaktadır. Tablodaki ürün sayıları satışı gerçekleşen ürünlere aittir.

Tablo 10. Tedarik Usullerine Göre Müşteri Sayıları

Yıllar	Katalog	Çerçeve Anlaşma (İhale)	Katalog Siparişi	Müteferrik	Stok	Toplam
2022	8.776	1.103	8.560	769	234	8.986
2023	9.403	1.062	9.240	929	328	9.648
2024	9.981	1.065	9.840	967	316	10.234

(*) Bir müşteri birden fazla tedarik usulünde müşteri olarak bulunabildiğinden, her bir tedarik usulündeki müşteri sayısı toplamı, toplam müşteri sayısından fazla olmaktadır.

Bir önceki yıllarla karşılaştırmalı olarak bütçe türlerine göre müşteri sayıları ve satışların bütçe türlerine göre müşteri kurumlara dağılımlarına ilişkin veriler aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 11. Bütçe Türlerine Göre Müşteri Sayıları

BÜTÇE TÜRÜ	Yıl		Değişim
	2023	2024	
A) Merkezi Yönetim	7.212	7.994	%10,8
Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri	5.950	6.425	%8,0
Özel Bütçeli İdareler-Yüksek Öğretim Kurumları	612	666	%8,8
Özel Bütçeli Diğer İdareler	635	888	%39,8
Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar	15	15	%0,0
B) Mahalli İdareler	1.387	1.496	%7,9
1) Belediyeler	1.101	1.177	%6,9
a. Büyükşehir Belediyeleri	138	151	%9,4
b. Belediyeler	857	965	%12,6
c. Belediyeye Bağlı İdareler	106	61	-%42,5
2) İl Özel İdareleri	94	111	%18,1
3) Mahalli İdare Birlikleri	130	82	-%36,9
4) Bağlı İdareler	62	126	%103,2
Mahalli İdare Şirketleri	62	126	%103,2
C) Sosyal Güvenlik Kurumları	159	176	%10,7
D) Kamu İktisadi Teşebbüsleri	345	346	%0,3
E) Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşları	510	146	-%71,4
F) Diğer Müşteriler	35	76	%117,1
Toplam	9.648	10.234	%6,1

Tablo 12. Satışların Bütçe Türlerine Göre Müşteri Kurumlara Dağılımı

(Bin ₺)

BÜTÇE TÜRÜ	2023	2024	Değişim
A) Merkezi Yönetim	61.093.890	90.516.361	%48,2
Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri	44.748.423	60.930.591	%36,2
Özel Bütçeli İdareler-Yüksek Öğretim Kurumları	14.007.529	25.696.255	%83,4
Özel Bütçeli Diğer İdareler	2.250.812	3.697.910	%64,3
Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar	87.125	191.606	%119,9
B) Mahalli İdareler	9.504.196	15.176.231	%59,7
1) Belediyeler	8.103.702	11.350.697	%55,9
a. Büyükşehir Belediyeleri	3.563.298	3.864.183	%8,4
b. Belediyeler	3.786.473	5.902.845	%55,9
c. Belediyeye Bağlı İdareler	753.930	1.583.670	%110,1
2) İl Özel İdareleri	746.536	2.365.819	%216,9
3) Mahalli İdare Birlikleri	538.696	612.699	%13,7
4) Bağlı İdareler	115.263	847.016	%634,9
Mahalli İdare Şirketleri	115.263	847.016	%634,9
C) Sosyal Güvenlik Kurumları	330.814	420.394	%27,1
D) Kamu İktisadi Teşebbüsleri	1.093.732	1.271.514	%16,3
E) Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşları	405.596	921.931	%127,3
E) Diğer Müşteriler	134.493	90.579	-%32,7
TOPLAM	72.562.719	108.397.009	%49,4

Elektronik satış kapsamında yapılan katalog satışları e-satış portalı üzerinden yürütülmektedir. Müşteriler; portal üzerinden ürünlere hızlı bir şekilde erişebilmekte, istenilen özellikteki ürünleri çeşitli arama kriterlerine göre sorgulayabilmekte, benzer nitelikteki ürünleri teknik özellikler ve fiyat yönünden mukayese edebilmekte, tercih edilen ürünleri sepete ekleyebilmekte ve elektronik sipariş verebilmektedir.

Onay verilen siparişler aynı gün içerisinde ilgili tedarikçiye sipariş geçilmekte ve işlemlerin daha hızlı yürütülmesi sağlanmaktadır. Tedarikçilerden alınan tutar indirimleri elektronik ortamda talepte bulunan müşterilere yansıtılmaktadır.

Ürünler itibarıyla çerçeve anlaşma kapsamındaki e-ihale ve katalog siparişi sayısı ve tutarları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 13. Ürünler İtibarıyla Çerçeve Anlaşma Kapsamındaki e-İhale ve Katalog Siparişi Sayısı ve Tutarları

	Sipariş Sayısı (Adet)	Sipariş Tutarı (₺)
İlaçlar	673.530	36.669.552.652
Nükleer Ürünler	13.311	217.975.839
Tıbbi Cihaz ve Sağlık Ürünleri	933.430	25.503.174.535
Toplam	1.620.271	62.390.703.027

3.5.3. Üretim Faaliyetleri

Basım İşletme Müdürlüğü 2024 yılında kamu kurum ve kuruluşlarının çeşitli baskı ve cilt işleri ile dosya, klasör, zarf, toplu iğne ve ataş ihtiyaçlarını karşılamak üzere faaliyet göstermiştir.

Genel Müdürlüğümüz bünyesinde faaliyet gösteren Basım İşletme Müdürlüğünde mevcut makinelerin birçoğunun model yıllarının eski olması, buna bağlı olarak bakım-onarım ve işletme maliyetlerinin yüksek olması ve Sayıştay denetim raporlarında genel verim ve kapasite düzeyinin düşük olduğuna dikkat çekilmesi, dijitalleşmeye bağlı olarak kamu kurum ve kuruluşlarının basılı materyal talebinin düşmesi, çalışanlarının büyük kısmının EYT kapsamında emekliye ayrılmış ve kalan kalifiye personelin bir kısmının daha 2025 yılında emekliye ayrılacak olmasından dolayı kalifiye personel açığı oluşması, yeni personel temininin işletme gelir-giderleri göz önüne alındığında yüksek maliyetli olması, hâlihazırda kiralama suretiyle içinde faaliyet gösterilen binanın depreme karşı güçlendirilmesinin gerekmesi, ancak binanın bulunduğu parselin taşkın alanında kalmasından dolayı imar uygulamasına yönelik Danıştay 6 ncı Dairesinin iptal kararı (E: 2008/5314, K: 2010/3803) gereği güçlendirme veya herhangi bir ruhsat başvurusunun onaylanmaması, İşletme Müdürlüğünün taşınması amacıyla yapılan araştırmalar sonucunda uygun bina bulunamamış olması nedenleriyle; anılan Müdürlüğün mevcut şartlarda faaliyetlerine devam etmesine imkân kalmadığı değerlendirilmiş ve 2025 yılı içerisinde faaliyetleri sona ermiştir.

İşletme Müdürlüğünün 2024 yılı üretim faaliyetlerine ilişkin bilgilere aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo 14. Basım İşletme Müdürlüğü Üretim Bilgileri

Üretim Türü	Makine Adedi	Ölçü	2023	2024
Baskı Atölyesi				
Elektronik Dizgi	2	cm ²	255.000	255.000
Ofset Kalıbı	1	Adet	2.125	2.125
Baskı Makineleri				
T.Ofset	1	(70x100 cm.) Bin Adet	76	49
M.Ofset	1	"	76	19
N.Ofset	1	"		
S.Ofset	1	"	2.320	2.584
Tabaka Ofset Toplamı	4	"	2.473	2.652
Optiforma	1	"	7.150	7.997
Continuous Form	3	"	14.095	16.143
Rotatif Toplamı	4	"	21.246	24.140
Baskı Makineleri Toplamı	8	"	23.720	26.792
Zarf İmal Makinesi	1	Adet	36.680.000	28.756.000
Baskı Atölyesi Toplam Çalışma Saati		Saat	6.078	6.394
Cilt Atölyesi				
Föy		Bin Adet	47.691	41.794
Blok		Adet	314.383	306.950
Koçan		"	7.780	26.683
Defter		"		
Karne		"		
Sürekli Form		Bin Adet	74.305	88.401
Cilt Atölyesi Toplam Çalışma Saati		Saat	16.144	13.855
Klasör Atölyesi				
Mekanizmalı Dar Klasör	-	Adet	84.386	31.800
Mekanizmalı Geniş Klasör	-	"	317.894	202.560
Arşiv Kutusu	-	"	57.100	22.225
Bağlı Klasör (PVC Kaplamalı)	-	"	33.250	100
Klasör Üretim Toplamı	-	"	492.630	256.685
Ataş Makinesi		Bin Adet		
Klasör Atölyesi Toplam Çalışma Saati		Saat	3.699	235
Klasör İmal Makinesi	1	"	767	47
Taslak ve Kaplama Makinesi	2	"	1.519	94
Etiket Makinesi	1	"		
PVC Cep Kaynaklama Makinesi	1	"	746	47
Metal Bant Çakma Makinesi	1	"	667	47
Ataş Makinesi Çalışma Saati	1	Saat		

(*) Tablo sadece Basım İşletme Müdürlüğü'nce yapılan üretim bilgilerini içermekte olup, fason üretim bilgilerini içermemektedir.

3.5.4. Kalite Kontrol Faaliyetleri

Devlet Malzeme Ofisi kalite kontrol faaliyetlerini; kamu yararı gözetilerek, kamu kaynaklarının etkin ve verimli bir biçimde kullanılması, savurganlığın önlenmesi, malzemelerin standart ve kalitesinin azami ölçüde sağlanması ilkeleri doğrultusunda yürütmektedir.

Tablo 15'te gösterilen kalite kontrol faaliyetleri kapsamında yapılan, ara denetim, denetim ve tesellüme esas kabul muayeneleri kalite kontrol faaliyetlerimizin önemli bir bölümünü oluşturmaktadır.

Kamu kurum ve kuruluşlarının katalog kapsamındaki taleplerine binaen tedariki gerçekleştirilen malzemelerin (hastane malzemesi, büro mefruşatı, büro makineleri, bilişim, tekstil malzemeleri vb. ürün gruplarında yer alanlar) denetim işlemleri, ürünün tesliminde müşteri dairelerce yapılmaktadır. Ancak, bu malzemeler, gerekli görülen durumlarda, Genel Müdürlüğümüzce gerek üretim sırasında, gerek teslimattan önce ve gerekse teslimat sonrasında, tedarikçi firmalarca Ofisimize tevdi edilen ürün bilgi formu ve ilave özelliklere uygunluğu yönünden denetlenerek, müşteri dairelerin talep etmiş olduğu malzemenin öngörülen kalitede tam, sağlam ve çalışır şekilde teslim edilmesi sağlanmaktadır.

Satın alınan iş makineleri, üst yapı taşıtlar ve ihtiyaç sahibi kurumun isteğine bağlı olarak standart taşıtlar, teknik şartnamelerine ve sipariş şartlarında belirtilen özelliklerine uygunluğu ve üst yapı fonksiyonları yönünden denenmek ve test edilmek suretiyle kabul muayene işlemleri yapılmaktadır.

İmalat süreci gerektiren alımlarda geri dönüşü olmayan hataların ortaya çıkmasını önlemek, imalat tamamlandıktan sonra teslim süresinde gecikmelere yol açmamak ve hataların zamanında giderilmesini sağlamak amacıyla imalat tamamlandıktan sonra kontrol imkânı olmayan durumlar için malın ihale dokümanında belirtilen nitelik, nicelik, kalite ve özelliklere uygun olarak üretilip üretilmediğinin tespiti için de ara denetim yapılmaktadır.

İhtiyaç sahibi kurumlardan gelen talepler doğrultusunda şikâyetler yerinde incelenerek durum tespiti yapılmaktadır.

Kataloga veya stoklara alınması düşünülen ürün gruplarına ilişkin günün şartlarına ve gelişen teknolojiye göre teknik değerlendirme yapılmakta ve önerilerde bulunmaktadır.

Ürün bilgi formu değişiklikleri ile ilgili görüş bildirilerek ürün kalitesinin artırılması sağlanmaktadır.

Mevcut literatür (ilgili mevzuat, standartlar vb.), piyasa üretimleri ve gelişen teknolojiler takip edilerek DMO teknik şartnameleri hazırlanmakta ve gerektiğinde günün şartlarına göre revize edilmektedir. Ayrıca, kalite kontrol birimlerimizce hazırlanıp kurumsal internet sitemizde yayınlanan üst yapı taşıt ve iş makineleri teknik şartnamelerinden kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili firmalar yararlanabilmektedir.

2024 yılı kalite kontrol faaliyetlerine ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 15. 2024 Yılı Kalite Kontrol Faaliyetlerine İlişkin Bilgiler

Malzeme Grupları	Muayene Bilgileri					Kontrol Çalışmaları		Teknik Şartname Çalışmaları	
	Parti Rapor Sayısı	Malzeme Çeşidi	Ret	Kabul	Ret Oranı	Teklif İnceleme Sayısı	Ara Denetim Sayısı	Yeni Şartname Hazırlama	Revizyon
Kâğıt-Karton-Kırtasiye Malzemeleri	9	9		9	0,0%				
Temizlik Malzemesi (Katalog Malzemeleri)	487	487	131	356	26,9%	20			
Tekstil Malzemesi (Katalog Malzemeleri)	18	18	2	16	11,1%	3			
Tıbbi Sarf Ürünleri	96	96	59	37	61,5%	5			
Büro Malz. ve Mak. (Katalog Malzemeleri)	3.389	5.655	215	5.440	3,8%	21			
Büro Mef. ve Hast. Malz. (Katalog Malzemeleri)	4.488	18.604	339	18.265	1,8%	26			
Nakil Vasıtaları	1.497	3.695	637	3.058	17,2%	109			
Toplam	9.984	28.564	1.383	27.181	4,8%	184			

Tablonun tetkikinden de görüleceği üzere;

- Kâğıt-karton-kırtasiye malzemesi, temizlik malzemesi, tekstil malzemesi, büro makine ve malzemesi, büro mefruşatı ve hastane malzemeleri ve nakil vasıtaları ile ilgili olarak 28.564 malzeme çeşidi için 9.984 adet muayene raporu düzenlenmiştir.

3.5.5. 2024 Yılında Yürütülen Önemli Çalışmalar

Genel Müdürlüğümüzün yürüttüğü temel faaliyetlerinin yanında, 12. Kalkınma Planı, Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programları ve Orta Vadeli Planlar gibi makro politika belgelerinde Genel Müdürlüğümüz sorumluluğuna verilmiş eylemler ile 2020-2024 Dönemi Stratejik Planı'nda yer alan amaç ve hedefler doğrultusunda 2024 yılında yürütülen önemli çalışmalara aşağıda yer verilmiştir.

A- Merkezi Alım Yaklaşımının Hayata Geçirilmesi

Sağlık Market

Sağlık Bakanlığı ile bağlı kurum ve kuruluşların sağlık hizmetlerinin yürütülmesinde ihtiyaç duydukları ilaç ve tıbbi malzemelerin, kaynakların etkin, verimli ve daha hızlı bir şekilde Genel Müdürlüğümüz aracılığıyla temin edilmesi amacıyla, 19/01/2018 tarihinde Sağlık Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığı himayelerinde Genel Müdürlüğümüz arasında "Tedarik İşbirliği Protokolü" imzalanmıştır.

İşbirliği Protokolü kapsamında, Sağlık Bakanlığının ihtiyaç duyduğu ilaç ve tıbbi malzemenin, çerçeve anlaşma imzalanan tedarikçiler arasında elektronik ihaleler yapılmak suretiyle gerçekleştirilmesi amacıyla "Sağlık Market" uygulaması çalışmaları başlatılmıştır.

Bu çerçevede;

- Hızlı bir satın alma modeli ile kesintisiz sağlık hizmeti sunumuna katkı sağlamak,
- Toplu alımlar yapılması yerine sık sık alımlar yaparak sağlık tesislerindeki stoklama süresini kısaltmak,
- Tedarikçilere daha kısa sürede ödeme yapılarak borçluluk vadesini kısaltmak,

- Benzer ihtiyaçlar için ortaya çıkan yöntem ve fiyat farklılıklarını ortadan kaldırmak suretiyle bütçe tasarrufu sağlamak,
- Aynı ihtiyacı karşılayacak olan ürünler için kalite standardı oluşturulabilmesini sağlamak,
- Sağlık tesislerinde söz konusu süreçlerde görevli personelin daha etkin ve verimli şekilde istihdam edilmesini sağlamak,

hedeflenmiştir.

Tedarik İşbirliği Protokolü kapsamında çalışmalarına başlanan Sağlık Market uygulaması, ilk etapta tıbbi malzemeler için **12/10/2018** tarihinde hayata geçirilmiştir.

Ayrıca Sağlık Market; tüm prosedür ve süreçleri ile kamunun yenilikçi ve gelişen yapıdaki iki farklı kurumun ortak akıl ile tamamen elektronik ortamda yürüttükleri bir uygulamadır. Her alım döneminde önemli tasarruflar sağlanması beklenen Sağlık Market'in yazılım altyapısı ise iki kurumun özverili çalışmalarıyla kurulmuş ve halen geliştirilmektedir.

Sağlık Bakanlığına bağlı tüm hastaneler ile üniversitelerin Sağlık Market'e dahil edilme süreci tamamlanmıştır. Böylece, Türkiye'de ilk defa bütün sağlık birimleri, araştırma hastaneleri, üniversite hastaneleri ve Sağlık Bakanlığı'na bağlı toplamda 1000'den fazla hastane aynı standart kurallarla, aynı şartname ile elektronik süreçlerin işletildiği şeffaf, hesap verilebilir bir ortamda ve elektronik ihalelerin temelini oluşturduğu bir sistemde satın alma yapabilmektedir.

Öte yandan, firmaların kamuya tedarik etmiş olduğu ilaç ve tıbbi malzemelerin ödemeleri düzenli hale getirilerek özellikle sağlık alanındaki alımlarda ödeme disiplini sağlanmıştır. Sağlanan bu ödeme disiplini ile ödeme vadeleri 90 gün (radyofarmasötiklerde 30 gün) olarak standart hale getirilmiş ve böylece sektörde yer alan firmalar, mali riskleri minimize edilerek tedarik hizmetlerini artırmaları için gerekli yatırımları yapabilmeleri yönünde cesaretlendirilmiştir.

Yapılan bu düzenlemelerle sektörde ödemeler yönünde güven tesis edilerek satınalma fiyatlarına olumlu yansımalarıyla beraber sağlık alımlarında çok önemli oranlarda tasarruf elde edilmiştir.

Gelinen aşamada 113 farklı tıbbi malzeme ile başlayan ürün gamı tıbbi malzemede 10.000'i, ilaçlarda ise 3.000'i aşmış olup, 2024 yılında Sağlık Market aracılığıyla önemli miktarlarda tasarruf elde edilerek kamu maliyesine önemli katkılarda bulunulmuştur.

Tedarikçilerimizin, ülke genelinde hastanelerin talep düzeylerini daha rahat ölçerek pazarlama, üretim, dağıtım ve stok politikalarını daha sağlıklı belirleyebilecekleri, bunun yanında şartnamelerin yerli üreticiler için referans konumunda olması nedeniyle kendilerini geliştirerek belli bir üretim kalitesine ulaşmaları sonucunda ihraç ettikleri ürünlerde gerek ülke gerek marka imajlarını olumlu etkilemesini sağlayan sistem hedefine yönelik çalışmalar sürdürülmektedir.

Ayrıca ilgili kurumlarla yapılan işbirliği, süreç geliştirme ve dijital altyapının geliştirilmesini içeren çalışmalarla tüm süreçler daha etkin, etkili ve verimli hale getirilmiştir.

Akaryakıt Alımları

Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü, Merkezi Satınalma Kurumu olarak kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyacı olan akaryakıtın tedariki amacı ile Finansal Aracılık Hizmeti faaliyetine başlamıştır. Bu sayede, merkezi alımların sağlayacağı avantajlardan azami ölçüde yararlanılması ve yüksek düzeyde tasarruf sağlanmasının yanı sıra; kamu kurumlarına kaliteli, hızlı ve standart bir hizmet verilmesi amaçlanmaktadır.

Akaryakıt tedarikine ilişkin Finansal Aracılık Hizmeti ile;

- Kamu kurum ve kuruluşlarının toplu alımlar ile sağlanacak indirimlerden azami ölçüde faydalanması,
 - Kamu alımlarında tasarruf sağlanması,
 - İşlemlerin tek bir sistemden yürütülmesi ile sürecin şeffaf, basit ve tüm kurumların faydalanabileceği şekilde standardize edilmesi,
 - Hızlı ihale ve tedarik süreçleri ile kamu hizmetlerinin aksatılmadan yürütülmesine katkı sağlanması,
 - Kurumların tedarik, faturalama ve ödeme süreçlerinin kolaylaşması ile iş yükünün azaltılması,
- hedeflenmiştir.

Bu çerçevede, "DMO Akaryakıt Alımına Ait Ticari Şartname ve Ekleri ile DMO Akaryakıt Alımına Ait Teknik Şartname" hazırlanarak yürürlüğe konulmuş olup, 2020 yılından itibaren kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyacı olan akaryakıtın tedarikine başlanılmıştır.

Kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyacı olan akaryakıtın tedariki amacıyla verilen finansal aracılık hizmeti kapsamında; 2023 yılı Eylül ayında yapılan ihale sonucunda toplam %5,45 indirim oranı üzerinden sözleşme imzalanmış ve 3 yıllık dönemi kapsayan yeni ihalede elde edilen indirimin toplam marja oranı referans alınarak, Şubat ve Ağustos aylarının ikinci dönemlerinden geçerli olmak üzere, indirim oranı 6 ayda bir güncellenerek tüm paydaşlarımıza duyurulmuştur.

Bu güncelleme kapsamında elde edilen toplam akaryakıt indirim oranları;

- 16.02.2024 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere %6,31 (müşterilere uygulanan oran %4,86),
- 16.08.2024 tarihinden geçerli olmak üzere %7,90 (müşterilere uygulanan oran %5,50),
- 16.02.2025 tarihinden geçerli olmak üzere %9,31 (müşterilere uygulanan oran %6,90),

olarak revize edilmiştir.

Diğer taraftan, Devlet Malzeme Ofisi'nin Finansal Aracılık Hizmeti kapsamında kamu kurum ve kuruluşlarının akaryakıt tedarik süreçlerini elektronik ortamda yönetebilecekleri Kamu Akaryakıt Taşıt Otomasyon Sistemi (KamuTOS) devreye alınmıştır.

Kamu kurum ve kuruluşları müşteri e-üyeliklerine giriş yaparak erişebilecekleri KamuTOS uygulaması ile ana sayfadan akaryakıt tüketim bilgileri özet raporlarını, Filo Yönetimi sekmesinden kayıtlı taşıt bilgilerini, Raporlar sekmesinden akaryakıt tüketim bilgisi raporlarını görüntüleyebilmektedirler.

2024 yılında elde edilen tasarruf tutarı 1 Milyar TL olan merkezi akaryakıt tedariki ile 2024 yılı sonuna kadar bu tarihteki fiyatlar üzerinden kamuya 3 Milyar TL'lik tasarruf sağlanmış olup, 140 bini aşan sistemde kayıtlı aktif taşıt sayısı her geçen gün artmakta ve giderek artan bir tasarruf çıktısı ortaya çıkmaktadır.

Tekno Katalog

12. Kalkınma Planı'nda, **"Tedbir 561.6. Teknogirişimciler tarafından oluşturulan ürünlerin DMO Bünyesindeki Tekno Katalog platformu gibi araçlarla entegrasyonunu sağlayarak bu ürünlerin ticarileşme ve markalaşma süreçleri hızlandırılacaktır."** şeklinde politika tedbirine yer verilmiştir.

Kamu alımları yoluyla; yeniliği, yerliliği, girişimciliği, teknoloji transferini destekleyen ve girişimcileri satış odağında bir araya getiren Tekno Katalog Platformu'nun geliştirilmesi ile girişimcilerin ticarileşme ve markalaşma süreçlerine katkı sağlanması, kataloğa giren ürünler için mevcut teşvik modellerinin entegrasyonunun sağlanması, yeni teşvik modelleri ve destek mekanizmalarının geliştirilmesi, Yerli-Milli Ürünler lehine farkındalık oluşturulması, ihracatı destekleyecek bir kamu alım sistemi oluşturulması amaçlanmaktadır.

Bu kapsamda, teknokentlerde ve üniversitelerde tanıtım toplantıları düzenlenmiş ve girişimcilere çeşitli eğitimler verilmiştir. Ayrıca, Siber Güvenlik Kümelenmesi işbirliği kapsamında kümelenme firmalarına yönelik tanıtım ve eğitim faaliyetlerine devam edilmiştir.

Öte yandan, Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi, Savunma Sanayii Başkanlığı, Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Kamu İhale Kurumu gibi kurum ve kuruluşların yer aldığı Kamuda Yerli Milli Siber Güvenlik Ürünlerinin Yaygınlaştırılması çalışma grubunda yürütülen çalışmalara katılım sağlanmıştır.

2025 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programında da yer verildiği üzere Tekno Katalog'un tüm paydaşlar ile beraber geliştirilmesine yönelik çalışmalar sürdürülecektir.

Kamu Kaynakları ile Üretilen Ürünlerin DMO Üzerinden Temini

Türkiye'nin merkezi satın alma kurumu Devlet Malzeme Ofisi (DMO) kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyaçlarını büyük ölçüde iç piyasadan tedarik ederek yerli üretime katkıda bulunmakta olup, DMO'nun satışa sunduğu ürünler arasında kamu kurum ve kuruluşlarının ürünleri de yer almaktadır. Böylece DMO kamudan alıp yine kamuya satış yaparak kamu bütçesine önemli bir tasarruf sağlamakla birlikte kamu kurumlarının ürettiği ürünlerin ticarileşmesine de yardımcı olmaktadır.

Bu kapsamda; Eti Maden'in Boron doğal mineralli temizlik ürünleri, Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu (TENMAK) tarafından üretilen radyofarmasötikler, Askerî Elektronik Sanayi A.Ş. (ASELSAN), Hava Elektronik Sanayii A.Ş. (HAVELSAN) ve ULAK Haberleşme A.Ş. tarafından üretilen çeşitli ürünler, KIZILAY çadırları, TEMSAN organik atıklardan biyogaz üretimi yapan doğalgaz ünitesi DMO üzerinden satışa sunulmaktadır.

Yerli Otomobil

27/12/2019 tarihli ve 30991 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1945 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı'nın alım garantisi uygulamasını düzenleyen 7. maddesinde DMO tarafından 31/12/2035 tarihine kadar kademeli olarak 30 bin adet elektrikli otomobil alınacağı belirtilmektedir.

DMO ile Türkiye'nin Otomobili Girişim Grubu Sanayi ve Ticaret A.Ş. (T.O.G.G.) arasında 17 Mart 2020 tarihinde bir protokol imzalanmıştır. İlk alım 2023 yılında "C-SUV" modelinden **500 adet** olmak üzere 2035 yılı sonunda: **9.500 adet C-SUV, 15.750 adet C-Sedan ve 4.750 adet C-MPV/VAN** modellerinden toplam **30.000 adet** elektrikli otomobil alınması öngörülmüştür.

2023 yılı için kamu alım garantisi verilen 500 adet elektrikli aracın tedarik ve teslim süreçleri tamamlanmıştır. 2024 yılı için kamu alım garantisi verilen 750 adet C-Sedan tipi aracın 2024 yılı içerisinde üretiminin olmaması nedeniyle sipariş verilememiş; aynı yıl içerisinde taahhüt edilen 750 adetlik C-SUV model aracın alımına ilişkin işlemler ile 2025 yılı taahhüdünden karşılanmak üzere 341 adet araç siparişi ile birlikte 2024 yılı içerisinde toplam 1.091 adet C-SUV tipi aracın sipariş işlemleri tamamlanmıştır.

B- Üst Politika Belgeleri ve Önemli Mevzuat Değişiklik Çalışmaları

On İkinci Kalkınma Planı (2024-2028)

On İkinci Kalkınma Planı 01/11/2023 tarihli ve 32356 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış olup, Genel Müdürlüğümüz’ün sorumlu ve ilişkili kuruluş olarak yer aldığı politika ve tedbirler:

- **Tedbir 397.7.** Kamu alımlarına yönelik harcamaların rasyonelleştirilmesi anlayışıyla tasarruf odaklı merkezi kamu alım politikaları, kapsamı genişletilerek sürdürülecektir.
- **Tedbir 397.8.** Kamu taşıtlarının kullanımı ihtiyaç analizleri çerçevesinde sistematik olarak gözden geçirilecek, taşıt ihtiyaçları öncelikle geçici tahsisle ya da ihtiyaç fazlası taşıtların devri suretiyle karşılanacak ve yeni taşıt edinimlerinde ekonomiklik gözetilerek yerli üretim ile çevreci araçlara öncelik verilecektir.
- **Tedbir 411.6.** Devlet Malzeme Ofisi ile birlikte “Sağlık Market” uygulamasının kapsamı genişletilerek ilaç ve tıbbi malzeme tedarik zinciri daha da güçlendirilecektir.
- **Tedbir 561.6.** Teknogirişimciler tarafından oluşturulan ürünlerin DMO bünyesindeki Tekno Katalog platformu gibi araçlarla entegrasyonunu sağlayarak bu ürünlerin ticarileşme ve markalaşma süreçleri hızlandırılacaktır.

şeklindedir.

Kalkınma Planı’nın uygulanması kapsamında Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programları yayınlanmaktadır.

2024 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı

On İkinci Kalkınma Planı çerçevesinde hazırlanan 2024 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı, 25/10/2023 tarihli ve 32350 mükerrer sayılı Resmi Gazete ’de yayımlanmış olup, yukarıda yer alan politika ve tedbirler kapsamında DMO ile ilgili olarak:

- Kamuda sık kullanılan ve merkezi olarak tedarikinde kamu faydası yüksek olan ürünler tespit edilecektir.
- DMO ile Türkiye’nin Otomobili Girişim Grubu Sanayi ve Ticaret A.Ş. (TOGG) arasında imzalanan protokol kapsamında alınacak yerli elektrikli araçlar kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyaçları doğrultusunda tahsis edilecektir.
- DMO Tedarik İşbirliği Protokolü’nün kapsamı daha fazla ürün içerecek şekilde genişletilecektir.
- Tekno Katalog Platformu; girişimcilerin kamu alımları yoluyla ticarileşmesinin sağlanması amacıyla yüksek teknoloji ve yenilik, ekosistem, girişimcilik odaklarında geliştirilecektir.
- Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde faaliyet gösteren teknoloji şirketlerine yönelik tanıtım ve eğitim faaliyetlerine devam edilecektir.

faaliyetlerine yer verilmiş olup, bu faaliyetlere ilişkin gerçekleşme durumları çeyrekler halinde **Cumhurbaşkanlığı Plan Program İzleme Değerlendirme Sistemi (CPPİDS)** üzerinden Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı’na gönderilmiştir.

2025 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı

On İkinci Kalkınma Planı çerçevesinde hazırlanan 2025 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı 30/10/2024 tarihli ve 32707 mükerrer sayılı Resmi Gazete ’de yayımlanmış olup, yukarıda yer alan politika ve tedbirler kapsamında DMO ile ilgili olarak:

- Merkezi olarak tedarikinde kamu faydası yüksek olarak tespit edilen ürünlere yönelik merkezi alım modelleri geliştirilmesi çalışmaları başlatılacaktır.
- Hizmet araçlarında ihtiyaç duyulan akaryakıt, DMO'nun sözleşme yaptığı tedarikçinin istasyonunun bulunduğu yerde daha yüksek indirim oranı elde edilmediği sürece DMO üzerinden tedarik edilecektir.
- DMO ile TOGG arasında imzalanan protokol kapsamında 750 adedi C-SUV, 1.500 adedi C-Sedan Modeli olmak üzere toplam 2.250 adet yerli elektrikli otomobilin tedarik süreçleri tamamlanacaktır.
- Kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyaç duydukları elektrikli araçlar DMO üzerinden temin edilecektir.
- DMO üzerinden tedarik edilen ilaç, tıbbi malzeme ve tıbbi cihazların sayısı artırılacaktır.
- Tekno Katalog Platformu girişimcilerin kamu alımları yoluyla ticarileşmesinin sağlanması amacıyla yüksek teknoloji ve yenilik, ekosistem, girişimcilik odaklarında geliştirilmeye devam edilecektir.
- Teknoloji Geliştirme Bölgeleri'nde faaliyet gösteren teknoloji şirketlerine yönelik tanıtım ve eğitim faaliyetleri sürdürülecektir.

faaliyetlerine yer verilmiş olup, bu faaliyetlere ilişkin gerçekleşme durumları çeyrekler halinde **Cumhurbaşkanlığı Plan Program İzleme Değerlendirme Sistemi (CPPİDS)** üzerinden Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığına gönderilecektir.

Orta Vadeli Program (2024-2026)

Orta Vadeli Program (2024-2026) 06/09/2023 tarihli ve 32301 mükerrer sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanmış olup, Genel Müdürlüğümüz ile ilgili olarak:

“III. MAKROEKONOMİK HEDEFLER VE POLİTİKALAR-1. Büyüme” bölümünde;

- “5. Kamu alımlarında şartname aşamasından başlayarak yerliliği engelleyen teknik kriterler ve finansal yükler gözden geçirilecek, kamu alımlarında yeknesaklık sağlanacak ve öngörülebilirlik artırılacaktır.”
- “20. Stratejik alanlarda özel sektörden, üniversitelerden ve kamudan tüm paydaşların güçlerini birleştireceği TOGG ve TURKOVAC modeli benzeri ulusal girişimler oluşturulacak ve tasarım, üretim ve ticarileşme faaliyetleri teşvik edilecektir.”

“III. MAKROEKONOMİK HEDEFLER VE POLİTİKALAR – 6.Kamu Maliyesi” bölümünde;

- “9. Kamu alımlarına yönelik harcamaların rasyonelleştirilmesi anlayışıyla tasarruf odaklı merkezi kamu alım politikaları, kapsamı genişletilerek sürdürülecektir.”
- “26. KİT’lerin faaliyetlerini makroekonomik, sektörel, sosyal politikalarla uyum içerisinde ve kamu maliyesinde sürdürülebilirliği destekleyen bir anlayışla etkin ve verimli bir şekilde sürdürmesi sağlanacak, KİT yönetim reformuna yönelik düzenlemeler hayata geçirilecektir.”
- “32. Devlet Malzeme Ofisi ile birlikte Sağlık Market Uygulamasının kapsamı genişletilerek ilaç ve medikal malzeme tedarik zinciri daha da güçlendirilecektir.”

“III. MAKROEKONOMİK HEDEFLER VE POLİTİKALAR – 8. Yeşil Dönüşüm” bölümünde;

- “14. Yeşil kamu alımları stratejileri geliştirilecek, yeşil dönüşümü destekleyen satın alma kriterleri belirlenecektir.”

“III. MAKROEKONOMİK HEDEFLER VE POLİTİKALAR – 9. Dijital Dönüşüm” bölümünde;

- “10. Açık kaynak kodlu yazılım ekosistemi geliştirilecek, yazılım sektöründeki insan kaynağı artırılacaktır.”

- “11. Kamu hizmet sunumunda tasarruf, güvenlik ve sürekliliği temin etmek üzere açık kaynak kodlu yazılım ve bulut bilişim gibi araçlardan faydalanılacaktır.”

politika ve tedbirlerine yer verilmiştir.

Orta Vadeli Program (2025-2027)

Orta Vadeli Program (2025-2027) 05/09/2024 tarihli ve 32653 mükerrer sayılı Resmi Gazete ‘de yayımlanmış olup, Genel Müdürlüğümüz ile ilgili olarak;

“III. MAKROEKONOMİK HEDEFLER VE POLİTİKALAR” “Büyüme” ve “Kamu Maliyesi” bölümlerinde;

- **Kamu alımlarının detaylı analiz ve yönetiminin yapılabilmesi amacıyla tasarruf odaklı merkezi kamu alım politikalarına da imkân sağlayacak e-Tedarik Sistemi hayata geçirilecektir.**
- **Sağlık Market Uygulamasının kapsamı genişletilerek ilaç ve medikal malzeme tedarik zinciri daha da güçlendirilecektir.**
- **Elektrikli araçların yaygınlaştırılması amacıyla şarj istasyon ağı geliştirilecek, özellikle yerli elektrikli araçların kullanımı desteklenecektir.**
- **Kamu taşıtlarının kullanımı ihtiyaç analizleri ve tasarruf anlayışı çerçevesinde sistematik olarak gözden geçirilecek, ihtiyaç fazlası olan veya ekonomik ömrünü tamamlamış taşıtlar tasfiye edilecek ve zorunlu hallerle sınırlı yeni taşıt edinimlerinde ekonomiklik gözetilerek yerli üretim ile çevreci araçlara öncelik verilecektir.**
- **Kamu alımları yoluyla yerli ürünler ve teknoloji transferi desteklenecektir.**
- **Aşı, ilaç, tıbbi cihaz, tanı kitleri ve yapay zekâ uygulamaları başta olmak üzere sağlık bilim ve teknolojileri ile savunma sanayii alanında Ar-Ge çalışmaları yürütülerek yüksek katma değerli ürünlerin yerli üretimi sağlanacaktır.**
- **Kamuda bilişim hizmetlerinin güvenli ve yenilikçi kullanımına yönelik mekanizmalar geliştirilecek, dış ticaret açığı verilen yazılım, donanım ve altyapı harcamalarında tasarruf ve etkinlik sağlanacaktır.**
- **Kamu hizmetleri verimlilik ve tasarruf anlayışıyla yürütülecek, tasarruf tedbirlerine uyum kurumsallaştırılacak ve izlenecektir.**
- **Kamu yatırım programında rasyonelleştirme çalışmaları yapılmak suretiyle kısa sürede tamamlanarak ekonomik ve sosyal fayda üretecek yatırımlar önceliklendirilecektir.**
- **Kamu ihale mevzuatı uluslararası norm ve standartlara uyumlu olacak şekilde dijitalleşmeyi, yenilikçiliği ve sürdürülebilirliği destekleyen ve önceleyen satın alma yaklaşımıyla güncellenecek, sektörel kamu alımları düzenlemesi hayata geçirilecektir.**
- **KİT’lerin faaliyetlerini makroekonomik, sektörel, sosyal politikalarla uyum içerisinde ve kamu maliyesinde sürdürülebilirliği destekleyen bir anlayışla etkin ve verimli bir şekilde sürdürmesi sağlanacak, KİT yönetim reformuna yönelik düzenlemeler hayata geçirilecektir.**

politika ve tedbirlerine yer verilmiştir.

Satınalma Yönetmeliğinin Güncellenmesi

31/05/2024 tarih ve 32562 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Devlet Malzeme Ofisi Satınalma Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile satın alma yöntemleri ve satınalma birimlerinin yapılmasına, yerli ürünlerin desteklenmesine, maliyet/kalite optimizasyonunun sağlanmasına, sertifikasyon ve derecelendirme sisteminin getirilmesine, tedarikçilerin yeterliliklerinin artırılmasına ve en uygun fiyatın tespitinde fiyat dışı unsurların dikkate alınabilmesine yönelik önemli bazı yenilikler getirilmiştir.

Getirilen yeniliklere ilişkin hususlar şu şekildedir:

- 27/12/2023 tarih ve 7491 sayılı Kanunun 39 uncu maddesiyle, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’na eklenen Ek Madde 12 kapsamında;
Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü tarafından, idareler adına yapılacak taşıt alımı, taşıt kiralama, akaryakıt alımı ile ilaç, tıbbi malzeme ve tıbbi cihaz alımlarında, saydamlığın, rekabetin, eşit muamelenin, güvenilirliğin, gizliliğin, kamuoyu denetiminin, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasının ve kaynakların verimli kullanılmasının sağlanması amacıyla, uygulanacak satınalma yöntemleri, ilan ve davet süreleri ile kuralları, doküman hazırlama, tekliflerin sunulması, değerlendirilmesi ve alımların sonuçlandırılması dâhil ihale süreci ve çerçeve anlaşmalara ilişkin iş ve işlemler ile ilgili esas ve usuller belirlenmiştir.
- Yapılacak ihalelerde, yerli malı teklif eden istekliler lehine fiyat avantajı sağlanması uygulamasına geçilmiş, ayrıca yerli üreticilerimizin rekabet gücünün artırılması, dış ticaret açığının azaltılması, istihdama katkısı ve doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının artırılmasına katkı sağlanması amacıyla, ülkemizde rekabet şartlarını oluşturacak düzeyde üretim kabiliyeti olan alanlardaki ürün gruplarının yanı sıra üretim kabiliyeti henüz yeterli düzeyde olmayan alanlarda da yerli üreticilerimizi teşvik etmeye ve desteklemeye yönelik uygulamaların alt yapısı hazırlanmıştır.
- Kamu kurum ve kuruluşları adına yapılacak satınalmalarda, maliyet/kalite optimizasyonunu sağlama hedefi doğrultusunda kamu ihtiyacının; rekabet koşulları altında, en kısa sürede, en az maliyetle ve mümkün olan en kaliteli şekilde karşılanabilmesine yönelik uygulamalara geçilmiştir. Bu sayede; Kamu alımlarında tasarruf yaparak büyüme, kârlılık ve müşteri memnuniyeti gibi hedeflerin başarılması amaçlanmaktadır.
- Yapılacak ihalelerde, isteklilerde aranılacak yeterlilik kuralları, sertifikasyon sistemi ve tedarikçi derecelendirme uygulamalarıyla; isteklilerin, ekonomik ve mali yeterlilik ile mesleki ve teknik yeterliliklerinin belirlenmesine, alım konusu ürünlerin ulusal ve/veya uluslararası standart, kalite ve analizlerine veya numune incelemelerine ilişkin yöntemler getirilmiştir. Böylece, isteklilerin yeterlilikleri ve/veya ürünlerin teknik uygunluğunun tespit edilmesi, teknik uygunluğu olmayan ve/veya hatalı ürün alımının engellenmesi ile buna ilişkin olası risklerin ve hataların önceden belirlenmesi amacıyla, sertifikasyon sistemlerine geçilmesi sağlanabilecektir.
- Ürün ve hizmet kalitesinin artırılması, yerli üretimin desteklenmesi ile tedarikçilerin üretim, pazar ve rekabet kabiliyetlerinin geliştirilmesine katkı sağlanması amacıyla; tedarikçilerin, katalogda yer alma kabiliyetleri, mali yapıları, yerli üretici konumunda olup olmadıkları, katalog anlaşmalarına uyumluluk düzeyleri, ürünlerinin kalite düzeyleri, satış sonrası sundukları hizmet kalitesi gibi sayısal ve niteliksel kriterler esas alınmak ve istatistiki analiz ve tekniklerden yararlanılmak suretiyle puanlama ve derecelendirme yapılabilecektir.
- Yapılacak ihalelerde en uygun teklif, en düşük fiyat esasına göre belirlenmektedir. Bununla birlikte; en uygun teklifin, fiyat ile birlikte fiyat dışındaki unsurların da dikkate alınarak belirlenebileceği düzenlemesi getirilmiştir.

- Yurt içi ve yurt dışı satınalmalardaki avans uygulamalarında alınan teminatlar yönünden yurt içi firmalar lehine iyileştirme yapılmıştır.
- Kurumun gelişen ve büyüyen iş hacmine göre ihale ve satınalma birimleri yeniden düzenlenmiştir.

C- İşbirliği Çalışmaları

Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğü ile İmzalanan İşbirliği Protokolü

Genel Müdürlüğümüz ile Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğü (BTGM) arasında bilişim sistemlerine yönelik ihtiyaçların eşgüdüm ve koordinasyon içerisinde karşılanması, ölçek ekonomisinin getireceği avantajlar ile kaynakların daha etkin ve verimli şekilde kullanılmasını sağlamak amacıyla 11/07/2024 tarihinde “İşbirliği Protokolü” imzalanmıştır.

Nükleer Düzenleme Kurumu ile İmzalanan Ortak Alım İhalesine İlişkin Protokol

Genel Müdürlüğümüz ile Nükleer Düzenleme Kurumu arasında, 2025–2027 yılları için ihtiyaç duyulan personel taşıma hizmetinin teminine yönelik olarak, Kamu İhale Genel Tebliği’nin 97/A maddesi kapsamında ortak alım gerçekleştirilmesi amacıyla 16/12/2024 tarihinde “Ortak Alım İhalesine İlişkin Protokol” imzalanmıştır.

Üniversiteler ile İmzalanan Tedarik İşbirliği Protokolleri

Üniversitelerin sağlık hizmeti sunumlarının yürütülmesi kapsamında ihtiyaç duydukları Sağlık Market’e konu olan beşeri tıbbi ürünlerin (ilaçların) ve tıbbi malzemelerin (makine, teçhizat ve/veya demirbaş niteliğinde olanlar hariç) Genel Müdürlüğümüz aracılığıyla temin edilmesi amacıyla tedarikte işbirliği yapılmasını teminen **2024 yılı içerisinde 2** üniversite ile olmak üzere **toplam 58** üniversite ile “Tedarik İşbirliği Protokolü” imzalanmıştır.

D- Teşkilat ve Birimlerin Yeniden Yapılandırılması

Yeniden yapılanma çalışmaları kapsamında 2024 yılında:

- Bilgi İşlem Daire Başkanlığı bünyesinde Genel Müdürlüğümüz bilgi varlıklarını içerden veya dışarıdan gelebilecek olası tehditlere karşı korumak maksadı ile Bilgi Güvenliği Şube Müdürlüğü kurulmuş ve buna bağlı olarak da Bilgi İşlem Daire Başkanlığının görevleri güncellenmiştir.
- Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı bünyesinde Genel Müdürlüğümüz merkez teşkilatında bulunan kafeteryanın daha verimli bir şekilde işletilebilmesini teminen Kafeterya Şube Müdürlüğü adı altında yeni bir Şube Müdürlüğü kurulmuş, Sosyal Hizmetler Şube Müdürlüğü görevleri güncellenmiş ve buna bağlı olarak da Destek Hizmetleri Daire Başkanlığının görevleri güncellenmiştir.
- Tedarikçi ve Müşteri İlişkileri Daire Başkanlığı bünyesinde faaliyet gösteren İş Analitikleri Şube Müdürlüğü, görevlerini daha verimli bir şekilde yerine getirebilmesi amacıyla Strateji Geliştirme Daire Başkanlığına bağlanmış, Paydaş İlişkileri ve Tanıtım Şube Müdürlüğü görevleri güncellenmiş ve buna bağlı olarak da Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı ile Tedarikçi ve Müşteri İlişkileri Daire Başkanlığı görevleri güncellenmiştir.
- Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı bünyesinde faaliyet gösteren Mevzuat Yönetimi ve İş Geliştirme Şube Müdürlüğü’nün adı Mevzuat ve Proje Yönetimi Şube Müdürlüğü olarak değiştirilmiş ve buna bağlı olarak görevleri güncellenmiştir.
- İnsan Kaynakları Daire Başkanlığı bünyesinde faaliyet gösteren I Nolu Personel ve II Nolu Personel Şube Müdürlüklerinin adları Atama ve Disiplin Şube Müdürlüğü ve Personel Bilgi Yönetimi Şube Müdürlüğü olarak değiştirilmiş ve buna bağlı olarak görevleri güncellenmiştir. Ayrıca yapılanmaya bağlı olarak Başkanlığın diğer

şube müdürlükleri olan Eğitim Şube Müdürlüğü ve Tahakkuk Şube Müdürlüğü görevleri de güncellenmiştir.

- Muhasebe Daire Başkanlığı bünyesinde Bütçe ve Finansman Şube Müdürlüğü, Genel Muhasebe Şube Müdürlüğü ve Merkez Muhasebe Şube Müdürlüğü görevleri güncellenmiş, Vergi Şube Müdürlüğü adı altında yeni bir birim kurulmuştur.
- Gerçekleştirilen değişiklikler çerçevesinde birimlerin bağlı bulundukları Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcıları yeniden belirlenmiştir.
- Basım İşletme Müdürlüğünün faaliyetlerine son verilmesine yönelik çalışmalar yürütülmüş olup, 2025 yılında hayata geçirilmiştir.

E- Mevzuat Geliştirme ve Güncelleme Çalışmaları

Genel Müdürlüğümüz mevzuatının güncelleme çalışmaları kapsamında 2024 yılında:

- Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Devlet Malzeme Ofisinden Yapacakları Mal ve Malzeme Taleplerine İlişkin Yönetmelik ile DMO Satış Yönetmeliğinin Genel Müdürlüğümüz güncel iş ve işlemlerini uygun hale getirilmesini teminen güncellenerek yeni bir Yönetmelikte birleştirilmesi ve buna bağlı olarak da DMO Satınalma Yönetmeliğinin ve DMO Mal Alımları Denetim, Muayene ve Tesellüm Yönetmeliğinin güncellenmesi çalışmaları devam ettirilmiştir.
- Bu kapsamda, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının görüşleri de alınmak suretiyle hazırlanan ve son şekilleri verilerek Cumhurbaşkanlığına gönderilen Devlet Malzeme Ofisi Satınalma Yönetmeliği ile Devlet Malzeme Ofisi Mal Alımları Denetim, Muayene ve Tesellüm Yönetmeliği 31.05.2024 tarihli ve 32562 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.
- Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Devlet Malzeme Ofisinden Yapacakları Mal ve Malzeme Taleplerine İlişkin Yönetmelik ile Devlet Malzeme Ofisi Satış Yönetmeliğinin güncelleme çalışmaları kapsamında bu yönetmeliklerin ilk etapta “usul ve esaslar” olarak hazırlanması ve bu iki yönetmeliğin yürürlükten kaldırılması planlanmış olup buna göre yeni bir taslak oluşturulmuş, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının görüşleri alınarak son halleri verilmişti. Geçen zaman içinde sadece Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Devlet Malzeme Ofisinden Yapacakları Mal ve Malzeme Taleplerine İlişkin Yönetmeliğin “usul ve esaslar” olarak hazırlanması; Devlet Malzeme Ofisi Satış Yönetmeliği’nin ise güncellenmesi yönünde değişiklik yapılmıştır.
- 2024 yılı içerisinde Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Devlet Malzeme Ofisinden Yapacakları Mal ve Malzeme Taleplerine İlişkin Yönetmeliğin “usul ve esaslar” olarak hazırlanması ile Devlet Malzeme Ofisi Satış Yönetmeliğinin güncellenmesi yönünde yeniden çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmaların 2025 yılı içerisinde tamamlanarak bahse konu iki mevzuatın Resmî Gazete’de yayımlanması planlanmaktadır.
- Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü Görev ve Teşkilat Yönergesinin, Genel Müdürlük kapsamında kurulan, kaldırılan veya güncellenen birimlere ve değişen iş ve işlemlere göre ayrıca gelen talepler doğrultusunda dinamik bir şekilde güncellenmektedir.
- Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü Hizmet İçi Eğitim Yönergesi, işlerliğini artırmak ve eğitimlerin daha efektif gerçekleştirilebilmesini teminen güncellenmiştir.

F- Diğer Faaliyetler

Kadro Tahsisleri

Genel Müdürlüğümüzün hizmet ve faaliyetlerinin etkin ve verimli bir şekilde yürütülebilmesi amacıyla tüm birimlerimizde nitelikli personel istihdamına imkân sağlayacak tedbirler alınmıştır. Ayrıca, mevcut ve yeni personelin yetiştirilmesi amacıyla eğitim etkinlikleri gerçekleştirilmiş, gerektiğinde bu amaçla eğitim hizmeti alınmıştır.

Ofisin ihtiyaç duyduğu insan kaynaklarının temini yönünde Cumhurbaşkanlığı Kararı'yla hizmet gerekleri ve ortaya çıkan ihtiyaçlar doğrultusunda gerekli kadro/pozisyon değişiklikleri yapılmıştır.

Böylece, merkez ve taşra teşkilatı için VI Nolu Satınalma Daire Başkanı, Müfettiş, Başmühendis, Mühendis ve Memur kadro/pozisyonlarında kadro ihdas işlemleri için gerekli girişimde bulunulmuştur.

Genel Müdürlüğümüzün yeniden yapılandırma sürecinde ihtiyaç duyduğu gerekli kadro değişiklikleri yapılarak kadro ve personel istihdamı konusunda önemli adımlar atılmaya devam edilecektir.

Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Kapsamında Yürütülen Çalışmalar

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında KVKK siciline kayıt ve Kanun ile öngörülen belgelerin hazırlanması işlemleri Strateji Geliştirme Daire Başkanlığınca yürütülmüştür. Bu amaçla;

- Genel Müdürlüğümüz birimleri arasında koordinasyonu sağlamak ve birimlerin yetki ve sorumluluklarını tespit etmek için “KVK Komisyonu”,
- Aydınlatma ve politika belgeleri başta olmak üzere Kanunda yer alan diğer yükümlülüklerin etkin ve ivedi bir şekilde yerine getirilebilmesini teminen “KVK Çalışma Grubu”

oluşturulmuştur.

Bu kapsamda;

- Veri Sorumluları tarafından, Sicil Bilgi Sistemi'ne (VERBİS) veri girişleri yapılarak Genel Müdürlüğümüzün sicile kayıt yükümlülüğü yerine getirilmiştir.
- Oluşturulan KVK Çalışma Grubu ile yapılan çalışmalar sonucunda;
 - DMO Kişisel Veri Envanteri,
 - Aydınlatma Metinleri,
 - Açık Rıza Metinleri,
 - DMO Kişisel Veri İşleme, Saklama ve İmha Politikası,
 - KVKK Kapsamındaki Taleplere İlişkin Başvuru Formu,
 - Onay-Bildirim-İlan Sayfaları,
 - KVKK Kapsamındaki Başvuru Süreçleri
 - Özel Nitelikli Verilerle İlgili İşlemler

hazırlanmış, KVK Komisyonu ve Yönetim Kurulunca onaylanarak Birimlerce yürütülecek iş ve işlemlerde kullanılmaya başlanmıştır.

2024 Yılı Hizmet İçi Eğitim Planı kapsamında, KVK Komisyonu üyelerine yönelik olarak, Kişisel Verileri Koruma Kurumu Başkanlığı eğitmeni tarafından verilen KVKK Farkındalık Eğitimi düzenlenmiştir.

Gelenekten Geleceğe Yenilikçi Dönüşüm Mottolu Yöneticiler Toplantısı

Genel Müdürlüğümüz, 2024 yılını değerlendirmek ve 2025 yılına güçlü bir vizyon ile adım atmak amacıyla 26-27 Şubat 2025 tarihlerinde “Gelenekten Geleceğe Yenilikçi Dönüşüm” mottosuyla önemli bir etkinliğe imza atmış ve kurum içi iş birliğini güçlendiren ve geleceğe yön veren bu stratejik buluşmada, yenilikçi dönüşüm vizyonu çerçevesinde kritik konular ele alınmıştır.

Genel Müdürümüz Sn. Şinasi CANDAN’ın açılış konuşmasıyla başlayan etkinliğe, Yönetim Kurulu Üyelerimiz, Genel Müdür Yardımcılarımız, Daire Başkanlarımız, Bölge/İrtibat Bürosu Müdürleri ile merkez ve taşra teşkilatlarımızda görev yapan tüm yöneticilerimizle geniş katılım sağlanmıştır.

Sn. Genel Müdürümüz, yenilikçi dönüşüm ile müşteri ve tedarikçilerimizle etkileşimin önemine dikkat çeken konuşmasıyla etkinliğe yön vermiş olup, DMO’nun 2024 yılı faaliyetleri ve satış birimlerinin performansının kapsamlı bir şekilde değerlendirilmesinin ardından, kurumumuzda devam etmekte olan projelerin son durumları hakkında bilgiler verilmiştir.

Etkinliğin dinamik bölümlerinden biri ise üst yönetimin katıldığı interaktif soru-cevap oturumu olmuş ve bu oturumda, özellikle taşra teşkilatımızın sahadaki deneyimleri ve karşılaştıkları zorluklara ilişkin çözüm önerileri ele alınarak karşılıklı fikir alışverişinde bulunulmuştur.

DMO Tarihi Kitap Çalışmaları

DMO'nun 1926-1980 yıllarına ilişkin tarihçesini inceleyen kitabımız 2024 yılında kurumsal internet sitemizde (<https://www.dmo.gov.tr/Home/Kitaplar>) yayınlanmış olup, 1980'den günümüze olan sürece ilişkin olarak ikinci bir kitap çalışması başlatılmıştır.

Böylece, Genel Müdürlüğümüzün tarihsel birikiminden günümüzdeki çalışmalarda faydalanılması amaçlanmaktadır.

3.5.6. Faaliyet Sonuçları

Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğünün 2024 yılı faaliyet sonuçları bir önceki yıllara karşılaştırmalı olarak aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 16. 2024 Yılı Faaliyet Sonuçları

	Birim	31/12/2022 İtibarıyla Gerçekleşme	31/12/2023 İtibarıyla Gerçekleşme
Gayri Safi Satış Hasılatı	(₺)	49.385.046.406,63	72.562.719.494,28
Bütçe Kanunu Gereği Gayri Safi Hasılat Üzerinden Ödenen Hazine Payı	(₺)		
Net Satışlar	(₺)	49.069.827.204,62	72.233.720.234,39
Satışların Maliyeti	(₺)	47.620.663.473,99	70.275.829.813,66
Brüt Satış Kârı	(₺)	1.449.163.730,63	1.957.890.420,73
Faaliyet Giderleri	(₺)	630.061.087,54	1.172.290.614,17
Faaliyet Kârı	(₺)	819.102.643,09	785.599.806,56
Diğer Faaliyetlerden Olağan Ve Olağandışı Gelir Ve Kârlar	(₺)	573.202.596,37	1.525.387.760,36
Diğer Faaliyetlerden Olağan Ve Olağandışı Gider Ve Zararlar	(₺)	31.223.152,83	84.838.778,26
Dönem Kârı	(₺)	1.361.082.086,63	2.226.148.788,66
Yatırım	(₺)	37.343.826,11	23.660.721,41
Üretim	(₺)	52.651.862,06	97.432.571,79
Alımlar (Yoldaki Stoklar Hariç)	(₺)	46.554.974.943,65	70.361.878.700,14
Stoklar	(₺)	1.439.216.198,07	2.960.013.443,32
Brüt Satış Kâr Yüzdesi	(%)	3,04	2,79
Faaliyet Kâr Yüzdesi	(%)	1,70	1,10
Personel Sayısı	(Adet)	954	937

4. DMO’NUN DÜNYADAKİ BENZER KURUMLARLA KARŞILAŞTIRILMASI

Avrupa Birliği, OECD üyeleri ve dünyanın diğer ülkelerinde kamu alımları alanında faaliyet gösteren uluslararası organizasyonlar ile ülkelerin kamu alım sistemlerinde görev alan düzenleyici, denetleyici kurumlar ve merkezi satınalma kurumlarının faaliyetleri Genel Müdürlüğümüzce düzenli olarak izlenmektedir.

Buna göre, gelişmiş ülkelerdeki iyi uygulamaların incelenmesi sonucunda ortaya çıkan tablo, merkezi alım uygulamalarının; tedarik süreçlerinde standardizasyonun sağlanması, maliyetlerin düşürülmesi, şeffaflığın artırılması ve kamu kaynaklarının etkin kullanılmasına olanak tanınması nedeniyle, kamu alımlarında tercih edilmesi gereken stratejik bir yöntem olarak öne çıktığını göstermektedir.

Merkezi satınalmaya yönelik bu eğilimin temelinde; merkezi alım yoluyla daha hızlı, verimli, şeffaf ve rekabetçi bir tedarik sisteminin geliştirilebilmesi ve toplu alımların getirdiği fiyat avantajı ile kamu kurumları için bütçe tasarrufu ve daha verimli kaynak kullanımı sağlanabilmesi etkili olmuştur.

Yapılan araştırmalar sonucunda, Kore Cumhuriyeti, İtalya, Fransa, Avusturya, Birleşik Krallık ve Portekiz gibi ülkelerin gelişmiş elektronik tedarik uygulamalarına sahip oldukları ve bu ülkelerde kamu alım süreçlerinin büyük oranda dijital platformlar üzerinden yürütüldüğü görülmektedir. Müşteriler ve tedarikçiler, e-tedarik sistemlerini daha etkin ve güvenilir biçimde kullanabilmektedir. Dijitalleştirilen kamu alımları; işlem sürelerinin kısaltılması, süreçlerin sadeleştirilmesi, maliyetlerin azaltılması ve raporlama ile değerlendirme mekanizmaları aracılığıyla tedarik süreçlerinde şeffaflığın artırılması gibi önemli faydalar sunmaktadır.

Dünyada kamu alımlarında en sık kullanılan e-tedarik araçları; e-ilan, e-ihale, e-teklif, e-sözleşme ve e-ödeme sistemleri gibi dijital platformlardır. Örneğin; Birleşik Krallık, Kore Cumhuriyeti gibi ülkelerde kullanılan “Smart Pay” (Akıllı Ödeme) uygulaması, kamu alımlarında ödeme süreçlerini dijitalleştirerek verimli bir ödeme altyapısı sunan, böylece önemli zaman ve kaynak tasarrufu sağlayan e-tedarik aracıdır.

Çerçeve anlaşmalar neredeyse tüm dünyada kullanılan temel tedarik araçlarından. Kore Cumhuriyeti’ndeki “Çoklu İhale Sistemi”, İtalya’daki “Çerçeve Sözleşmeler” ve “Çerçeve Anlaşmalar”, ABD’deki “Çok Kurumlu Sözleşmeler, Sonu Açık Çerçeve Anlaşmalar” başarılı çerçeve anlaşma örneklerindendir.

Dünya genelinde hükümetler; çevresel sürdürülebilirliği desteklemek, doğal kaynakların korunmasına katkıda bulunmak, sera gazı emisyonlarını azaltmak ve toplum sağlığını iyileştirmek amacı ile yeşil tedarik politikaları geliştirmektedir. Ayrıca, yeşil tedarik politikaları, ekonomiye uzun vadeli faydalar sağlamak, yeşil teknolojilerin gelişimini teşvik etmek ve uluslararası çevre standartlarına uyum sağlamak için de önemli bir araç olarak kullanılmaktadır.

AB ülkelerinde, özellikle taşımacılık, inşaat, kırtasiye ve gıda sektörleri için yeşil tedarik ve çevre dostu mal ve hizmetlerin alımı yönünde belirgin bir farkındalık ve eğilim vardır. İhale ilanlarında yeşil tedarik kapsamındaki ürünlere kullanıcının ilgisini çekmek amacıyla ayrı işaret ve imgeler yerleştirilmekte ve farklı devlet politikalarıyla yeşil tedarik özendirilmektedir. OECD ülkelerinde ise kamu kurumlarında enerji verimli ürünler ile düşük karbon salımlı malzemelerin alımlarının ön planda tutulması, düşük emisyonlu ve elektrikli araç satın alınmasına yönelik düzenlemelerin yapılması, devlet okullarının kantinlerinde, organik gıda ve geri dönüştürülebilir ambalaj kullanılması gibi uygulamalarla yeşil ve sürdürülebilir kamu alımları desteklenmektedir.

Kamu alımlarının, yalnızca mal ve hizmet satın alma işlevine değil, aynı zamanda ekonomik, çevresel ve sosyal sürdürülebilirliği teşvik eden bir araç olma işlevine sahip olduğunu vurgulayan “sorumlu iş yönetimi”, tedarik zincirlerinde insan haklarına saygı, adil çalışma koşulları, çevresel sorumluluk ve yolsuzlukla mücadele gibi ilkelerin gözetilmesini ifade etmektedir. Bu kapsamda kamu alımlarında, en düşük fiyat kriterinin yanı sıra, ürün veya hizmetin etik, çevreci ve sosyal sorumluluk taşıyan özellikleri de değerlendirme sürecine dâhil edilmektedir.

OECD ve Avrupa Birliği gibi uluslararası kuruluşlar, kamu alımlarının sorumlu iş yönetimi ilkeleriyle uyumlu hale getirilmesini teşvik etmekte; böylece kamu alımları, daha adil ve sürdürülebilir bir ekonomik yapı oluşturulması için stratejik bir araç haline gelmektedir.

Merkezi satınalma kurumlarının çevre, insan hakları ve dürüstlikle bağlantılı belirli sorumlu iş yönetimi hedefleri için kendi politika ve stratejileri bulunmaktadır. Örneğin; İtalya merkezi satınalma kurumu Consip, satın alma sürecinin her aşamasına sürdürülebilir politika hedeflerini dâhil etmiştir. Portekiz merkezi satın alma kurumu eSPap da, satın alma süreçlerinde, ihaleleri kazanan tedarikçilerin seçiminde veya yeterlilik kriterlerinin belirlenmesinde sorumlu iş yönetimi politikalarını dikkate almaktadır.

Birçok ülke, kamu tedarik hizmetini yalnızca idari bir süreç değil, stratejik karar alma ve değer üretme aracı olarak konumlandırmakta; bu alanı özel uzmanlık ve profesyonellik gerektiren bir meslek disiplini olarak ele almaktadır. Bu yaklaşımla, tedarik süreçlerinde görev alan aktörlere yönelik hem teknik hem de etik, dijital yeterlilik ve sürdürülebilirlik odaklı yoğun eğitim ve gelişim programları uygulanmaktadır. Öte yandan, sistemlerin etkin çalışmasını sağlamak ve kullanıcı kapasitesini artırmak amacıyla, tüm paydaşlara yönelik sürekli öğrenme ve yetkinlik artırma çalışmaları da kurumsal politikaların ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir. Örneğin, Avusturya’da tedarik süreçlerinde görev alan kamu çalışanlarına yönelik düzenli eğitim programları ve atölye çalışmaları yapılmaktadır. Bu eğitimler; sadece mevzuat bilgisi değil, aynı zamanda dijital tedarik araçlarının kullanımı, sürdürülebilirlik kriterleri, etik ilkeler ve piyasa analizleri gibi çok boyutlu içerikleri kapsamaktadır.

Dünyada merkezi satınalma alanında öne çıkan bazı ülkelerin kamu alım sistemleri ile ilgili özet bilgiler aşağıda sunulmaktadır.

Amerika Birleşik Devletleri

Beyaz Saray Yönetim ve Bütçe Ofisi bünyesindeki Federal Tedarik Politikası Ofisi, kamu alımları alanında düzenleyici ve politika belirleyici kurumdur. Amerika Birleşik Devletleri’nde federal hükümetin merkezi tedarik ve hizmet sağlayıcısı olarak görev yapan kuruluş olan Genel Hizmetler İdaresi (GSA), alt birimi olan Federal Alım Servisi (FAS) ile federal kurumların ihtiyaçlarını karşılamakta, bir diğer alt birimi olan Kamu Binaları Servisi (PBS) ile de tarihi federal mülklerin korunmasını sağlamaktadır. ABD’deki federal kamu kurumlarının GSA (General Services Administration) üzerinden alım yapma zorunluluğu yoktur. Ancak GSA üzerinden alım yapmak önemli avantajlar sağladığı için birçok kurum tarafından öncelikli tercih edilmektedir. GSA AutoChoice (federal kurumların standart yeni araç alımları için), GSA Global Supply ve GSA SmartPay programlarının kullanımı ise federal kurumlar için zorunludur.

Ülkede federal hükümetin en büyük ticari ödeme çözümleri programı olan ve kamu alımlarında dijitalleşme, şeffaflık ve maliyet etkinliği konularında önemli bir rol oynayan GSA SmartPay programı 205’den fazla federal kurumun yanı sıra kabile hükümetlerine de hizmet vermektedir. 2024 mali yılı verilerine göre Program kapsamında federal kurumlar

toplamda 39,7 milyar dolar harcama gerçekleştirmiştir. Bu harcamalar sonucunda kurumlar 506 milyon dolar tasarruf elde etmiştir.

GSA Karbon Ayak İzi uygulamasıyla ise kurumlar ihtiyaç duymadıkları, hala kullanılabilir durumdaki malzemeleri satışa sunabilmekte, böylelikle eldeki ürünlerin kullanım süresi dolmadan yeni ürün alınmasının önüne geçilmektedir.

Almanya

Ülkede, merkezi satınalma alanında faaliyet gösteren birden çok kurum ve kuruluş olmasına rağmen bunların en önemlisi Federal İçişleri Bakanlığına (BMI) bağlı Federal İçişleri Bakanlığı Tedarik Dairesidir (BeschA). Federal düzeyde, her biri bir Federal Bakanlığa bağlı olan ve tüm Federal Yönetim için belirli ürün gruplarının toplu alımıyla görevlendirilmiş sektörel uzmanlıklara sahip diğer üç merkezi satın alma organı ise; Federal Merkezi Gümrük İdaresi (GZD), Federal Silahlı Kuvvetler Ekipman, Bilgi, Teknoloji ve Hizmet İç Destek Ofisi (BAAINBw), Federal Malzeme Araştırma ve Test Enstitüsü'dür (BAM).

Almanya'da ihale ilanından sözleşme yapılmasına kadar tüm ihale süreci Almanya Federal e-tedarik Platformu (e-vergabe) üzerinden elektronik olarak yürütülmektedir. Bütün müşterilerin platform kapsamındaki çerçeve anlaşmaları kullanmaları, federal müşterilerin ise limit üstü alımlarını BeschA aracılığı ile yapmaları zorunludur.

2023 yılında BeschA üzerinden yapılan alımların toplam tutarı, önceki yılların seviyesine göre iki kat artış göstererek 12,3 milyar avroya ulaşmıştır. Bu tutarın %91'i BT hizmetleri ve BT teknolojilerinden oluşmuştur.

BeschA, 2024 yılında yüksek sözleşme hacmiyle kamu tedarik süreçlerinde merkezi bir rol üstlenmiştir. Toplam sözleşme hacmi 10,4 milyar avro olarak gerçekleşmiştir. Bu hacmin %56'sı bilgi teknolojileri hizmet ve çözümlerine ayrılmış, bu da 2024'teki tüm kamu ihalelerinin %31'ine denk gelmiştir.

BeschA, 2024 yılında ihalelerin %69'unu KOBİ'lere vererek bu işletmelere verdiği önemi sürdürmüş; 570 yükleniciden 192'si (%34) ihalelere ilk kez katılım göstermiştir.

Avusturya

Avusturya'da kamu alım mevzuatının düzenlenmesinden sorumlu kurum Avusturya Maliye Bakanlığı, merkezi tedarik kurumu ise Bakanlığa bağlı Federal Tedarik Kurumu (BBG)'dur . Federal birimler (merkezi idareler) ve bakanlıklar satın alacakları ürünü daha uygun şartlarda piyasadan satın alamıyorsa, BBG aracılığıyla alım yapmak zorundadır. Diğer bölgesel ve yerel birimlerde ise bu zorunluluk yoktur, alımlar yerel yönetimler tarafından yapılabilmektedir.

BBG, kamu sektörüne 3 milyondan fazla ürün ve hizmet sunarak tedarik pazarının merkezinde yer almaktadır. Bu pazarın yıllık hacmi yaklaşık 2,90 milyar avro düzeyindedir. BBG tarafından tedarik edilen ürün ve hizmetler şunlardır: BT ve telekomünikasyon, mobilite (araçlar), enerji, catering ve yemek hizmeti, emlak yönetimi, temizlik, eğitim, ulaşım hizmetleri, planlama, teftiş, bakım, servis ve onarım gibi hizmetler, gıda, ofis malzemeleri ve mobilya, ilaç, tıbbi cihaz ve malzemeler, elektrik tesisatı, aydınlatma veya ev aletleri için malzemeler, reklam materyalleri, tekstil ürünleri.

BBG, mevzuatı gereğince tedarikçi yapısında KOBİ'lere özel bir önem atfetmekte ve KOBİ'lerin ihalelere katılımını güçlü bir şekilde teşvik etmektedir. Tüm BBG tedarikçilerinin %77'si KOBİ'lerden oluşmaktadır.

Finlandiya

Finlandiya'daki merkezi satın alma kurumu Hansel, kamu alım piyasasının işlevselliğini artırmak amacıyla bölgesel bazda ortak alımlar yapmakta ve alımları birden fazla mal ve hizmet tedarikçisinden karşılanabilmesine imkân verecek şekilde kısımlara ayırmaktadır. Ayrıca, sürdürülebilirlik, şeffaflık ve yenilikçiliği teşvik eden stratejik tedarik uygulamalarıyla kamu kaynaklarının daha verimli kullanımına katkı sunmaktadır. Kâr amacı gütmeyen bir limited şirket olan Hansel'in faaliyetleri, yapılan alımların değeri doğrultusunda tedarikçiler tarafından ödenen hizmet bedeli (sözleşme değerinin maksimum %1,5'i) ile finanse edilmektedir.

2024 yılında şirketin net satışları 17,7 milyon avro olarak gerçekleşmiş; bu satışların büyük kısmını sözleşme kullanımına ilişkin hizmet bedelleri ile uzmanlık hizmetleri oluşturmuştur. Aynı dönemde Hansel'in faaliyet karı 845.000 avro, net dönem karı ise 1.198.000 avro seviyesinde kaydedilmiştir. Yılsonunda Hansel'in yönetiminde bulunan satın alma araçlarının sayısı önemli ölçüde artmıştır. 75 çerçeve anlaşma, 57 dinamik satın alma sistemi ve 27 küçük ölçekli satın alma hizmetine ulaşılmış; sözleşme yapılan tedarikçi sayısı ise 1.007'den 1.030'a yükselmiştir.

2024 yılında Hansel, çerçeve anlaşmalar ve dinamik satınalma sistemleri aracılığıyla yürüttüğü ortak satın alma faaliyetlerini, sağlık ve sosyal hizmet alanlarına genişletmiş; sağlık malzemeleri için dinamik bir satın alma sistemi başlatmış ve engelli bireyler için barınma hizmetlerine yönelik ilk ortak ihale sürecini gerçekleştirmiştir. Ayrıca devletin elektrik tedariki, çerçeve anlaşma aracılığıyla merkezi olarak sağlanmıştır.

Bununla birlikte, Hansel, Sürdürülebilir ve Yenilikçi Kamu Alımları Yetkinlik Merkezi (KEINO) projesinde aktif rol üstlenmiştir. Söz konusu proje 2024 yılında sona ermiş olup, bu kapsamda 53.000 avro tutarındaki gelir diğer faaliyet giderleri arasında yer almıştır.

Fransa

Eylem ve Kamu Hesapları Bakanlığı'na bağlı olarak 2016 yılında kurulan Kamu Alımları Departmanı (DAE), ulusal yeterliliğe sahip bir birim olan Devlet Tedarik Servisi'nin (SAE) yerini alan düzenleyici kurumdur. DAE; Başbakanın yetkisi altında kamu alımları politikasını belirlemek, kamu alımları bilgi sistemini tasarlamak ve yönlendirmek, kamu alımları sistemindeki aktörlerin profesyonelleşmesini sağlamak gibi görevlere sahiptir. Ülkedeki merkezi tedarik hizmetlerini sunan köklü kurum ise Kamu İhale Grupları Birliğidir (UGAP). Fransa'da, kamu kurumlarının satınalma birimleri bulunmakta olup; kurumlar ihtiyaç duydukları mal ve hizmetleri, kendileri tedarik edebilecekleri gibi, kamu kurumları adına tedarik hizmeti yürüten merkezi satınalma kurumları aracılığıyla da karşılayabilmektedir. İhtiyaç sahibi müşteri kurum ve kuruluşların UGAP hizmetlerini kullanımı gönüllülük esasına dayanmaktadır.

UGAP'ın faaliyet alanında, 2024 yılı itibarıyla, 700.000'den fazlası çevrimiçi olarak erişilebilen 1,4 milyondan fazla ürün ve hizmet grubu bulunmakta olup bunlar; mobilya ürünleri, sağlık, laboratuvar, BT ve telekomünikasyon ürünleri, kırtasiye malzemeleri, eğitsel materyaller ve öğretim araçları, restorasyon, teçhizat, giyim ve kişisel koruyucu donanım, hijyen ve bakım, araçlar, enerji, yangın ve kurtarma ile hizmet alımlarından oluşmaktadır.

UGAP, 21.000'den fazla kamu kurumuna hizmet vermekte olup, tedarikçilerinin yaklaşık %70'i küçük ve orta ölçekli işletmelerden (KOBİ) oluşmaktadır.

UGAP'ın 2024 yılında toplam faaliyeti KDV hariç 6,88 milyar avroya ulaşmıştır. Gerçekleştirilen sözleşmelerin %99,8'inde çevresel kriterler, %69,6'sında ise sosyal sorumluluk kriterleri dikkate alınmıştır.

İngiltere

İngiltere'de Bakanlar Kurulu (Cabinet Office), kamu ihalelerine ilişkin yasal düzenlemelerin yapılmasından ve Hükümetin kamu alımları politikasından sorumludur. 2024/25 mali yılında, 393 milyar £ (460 milyar avro) tutarında kamu alımı gerçekleştirilmiştir. Hükümet, 2025 yılında yürürlüğe girmesi planlanan yeni Kamu Alımları Yasası (Procurement Act 2023) ile alım süreçlerini dijitalleştirmeyi ve şeffaflığı artırmayı hedeflemektedir.

Kraliyet Ticaret Servisi (CCS), belirlenen hükümet politikalarına uygun olarak çerçeve anlaşmalar hazırlayıp tedarik hizmetlerini yürütmekte, ülkedeki tek merkezi satınalma kurumu olarak faaliyetlerini sürdürmektedir. Kamu kurum ve kuruluşlarının bünyesinde ayrı satınalma birimleri bulunmamaktadır.

CCS; inşaat, ofis ve baskı çözümleri, enerji, filo, araştırma ve seyahat dâhil olmak üzere 83 ortak mal ve hizmet kategorisinde hizmet vermektedir.

CCS 2023/24 faaliyet raporuna göre; müşterilerine 4,9 milyar £ (5,73 milyar avro) ticari fayda sağlamıştır. Bunun yanı sıra, CCS ticari anlaşmaları aracılığıyla gerçekleştirilen kamu harcamalarının tutarı toplam 30,3 milyar £'a (35,45 milyar avro) ulaşmıştır.

İtalya

İtalya'da Ekonomi ve Maliye Bakanlığı (MEF), kamu alımları konusunda her türlü düzenlemeden sorumludur. Ülkedeki merkezi satınalma kurumu olan ve kamu e-tedarik mekanizmasını hayata geçiren CONSIP, Elektronik Pazaryeri'ni (MEPA) de yönetmektedir. Ülkedeki merkezi idareler, belirli mal ve hizmet alımlarını Consip üzerinden yapmak zorundadır; diğer kamu idareleri (yerel yönetimler, üniversiteler, denetleyici/düzenleyici kurumlar vb.) ise çerçeve anlaşmalarda belirlenen kalite/fiyat şartlarına uymaları koşuluyla kendi ihalelerini gerçekleştirebilmektedir.

Consip, dijital satın alma alanında en büyük ulusal platformlardan olan www.acquistinretepa.it aracılığıyla yaklaşık 10 milyon ürün sunmakta, her yıl 240.000'den fazla tedarikçi ve 14.000 kamu kuruluşunu bir araya getirerek 810.000'den fazla satın alma sözleşmesi yapmaktadır. Dijital marketler üzerinden sağlık, BT, telekomünikasyon, enerji, inşaat alanlarındaki "kullanıma hazır sözleşmeler" yoluyla yapılan bu sözleşmelerin değeri 2024 yılında 28,3 milyar avroya ulaşmıştır. Consip'in tedarikçilerinin yaklaşık %95'i KOBİ'lerden oluşmaktadır.

Kore Cumhuriyeti

Kore Cumhuriyeti'nde kamu tedarik politikasının belirlenmesinden sorumlu kuruluş Kore Cumhuriyeti Strateji ve Maliye Bakanlığıdır (MOSF). Kamu Tedarik Hizmetleri Kurumu (PPS), MOSF'ye bağlı olarak hizmet vermekte olan merkezi satınalma kurumudur. Ülkede belli bir limitin altındaki kamu alımları, ulusal ihale mevzuatına göre ihtiyaç sahibi kuruluşlar tarafından gerçekleştirilmektedir. Söz konusu limitin

üstündeki alımlarda; merkezi kamu kurumlarının PPS tedarik araçlarını kullanmaları zorunluluğu bulunmaktadır. Diğer taraftan, çerçeve anlaşma kapsamında yer alan ürünlerin PPS aracılığı ile alımı yerel yönetimler için de zorunludur.

PPS, satın alma fonksiyonları aracılığıyla aynı zamanda KOBİ'lerin, teknolojik yeniliklerin ve yeni büyüyen endüstrilerin teşvik edilmesi dâhil olmak üzere hükümetin çeşitli politika hedeflerinin gerçekleştirilmesine katkıda bulunmaktadır.

PPS, ülkedeki online e-tedarik sistemi olan KONEPS'i en son dijital teknolojiyle tamamen yeniden inşa etmek amacıyla Haziran 2021'de Yeni Nesil KONEPS Projesini başlatmıştır. Analiz, tasarım ve geliştirme aşamaları 2023 yılında tamamlanan sistemin kullanıcı testleri ve pilot uygulamalar sonrasında hizmete sunulması planlanmaktadır.

2023 Faaliyet Raporu verilerine göre; PPS'e kayıtlı 69.106 müşteri ve 572.118 tedarikçi bulunmaktadır. 2023 yılında yaklaşık 128 milyar avro tutarında mal ve hizmet alımı gerçekleşmiştir. KONEPS üzerinden gerçekleştirilen alımların tutarı 87,7 milyar avro'dur.

Portekiz

Portekiz'de Maliye Bakanlığına bağlı olarak faaliyetlerini sürdüren Kamu İdaresi Hizmet Paylaşım Birimi (eSPap), Portekiz Ulusal Kamu Tedarik Sistemi'nin (Sistema Nacional de Compras Públicas- SNCP) yönetiminden sorumlu olan merkezi satınalma kurumudur. eSPap tarafından hazırlanan çerçeve anlaşmalarının belirli mal ve hizmetler için kullanılması tüm kamu kurumları için zorunludur. Bununla birlikte, ihtiyaç duyan kurumlar diğer mal ve hizmetleri kendileri tedarik edebilirler.

Doğrudan devlet yönetimindeki hizmet birimleri ve kamu kuruluşlarının SNCP'yi kullanması zorunlu iken, kamu sektöründeki diğer kuruluşlar ve yerel yönetimlerin ise sistemi kullanmalarında herhangi bir zorunluluk yoktur. 2024 yılında sisteme kayıtlı yaklaşık 750 gönüllü kuruluş bulunmaktadır.

eSPap 2023 Yılı Faaliyet Raporuna göre; 2.500'den fazla müşterisine 291 çalışanı ile hizmet etmiş, yaklaşık 148,7 ile 153,7 milyon avro arasında tasarruf sağlamıştır. 2023 yılında en çok alım yapılan ürün grupları şunlardır: elektrik, doğal gaz, karayolu yakıtları, araç alımı ve operasyonel araç kiralama.

SONUÇ

Kamu hizmetinde devamlılığın sağlanması amacıyla, kamu kaynağının kamu yararı gözetilerek harcanması suretiyle, ihtiyaç duyulan mal ve hizmetlerin tedariki ile yapım işlerinin gerçekleştirilmesini ifade eden kamu alımları, temel işlevinin yanı sıra; yerel ve bölgesel kalkınma, KOBİ'lerin ve start-up girişimlerin teşvik edilmesi, yerli ürünlerin desteklenmesi, yeşil üretim ve tüketimin özendirilmesi gibi birçok alanda kilit rol oynamaktadır. Kamu alımlarının üretim, istihdam, ihracat, kalkınma, çevre gibi alanlardaki gücünün farkına varan ülkelerde kamu alımları, ulusal GSYH'lerin %12-20'si arasında değişen paylara sahiptir.

Kamu alımlarının önemi son yıllarda ülkemizde de anlaşılmaya başlanmış olup, kalkınma planları, yıllık programlar ve hükümet programları gibi üst belgelerde kamu alımları yoluyla politika geliştirilmesine yönelik eylemler tanımlanmıştır. Ne var ki, son 10 yıllık verilere göre kamu alımlarının Türkiye GSYH'sindeki payı muadillerinin gerisindedir ve ekonomideki tasarruf yönlü hükümet politikalarının da etkisiyle azalma eğilimi devam etmektedir.

Bilindiği gibi, etkin ve verimli kamu alım politikalarıyla ortaya çıkan tasarruf, birçok projenin ve yatırım harcamasının fonlanmasında kullanılabilmektedir.

Etkin ve verimli kamu alım politikasının genel kabul görmüş özellikleri ise; planlı olması, toplu alıma yönelik uygulamalar içermesi, şeffaf ve rekabete açık ihaleler yoluyla gerçekleştirilmesi, en düşük fiyat yerine daha nitelikli ölçütlere göre tercih yapılması, tedarik süreci konusunda uzmanlaşmaya önem verilmesi ve kamu alımının tek başına tedarik süreci olarak görülmeyp diğer alanlardaki politikalara etkilerinin de göz önüne alınmasıdır. Bu noktada, kamu alımları konusunda profesyonelleşmeyi temsil eden merkezi satınalma kurumlarına büyük görev düşmektedir.

Özellikle merkezi ve yarı merkezi kamu alım sistemine sahip ülkelerde bir veya birden fazla merkezi satınalma kurumu faaliyet göstermekte olup; bu kurumların kamu alımlarındaki payları ürün veya tutar bazlı alım zorunlulukları ile desteklenmektedir.

Türkiye kamu alımlarında faaliyet gösteren tek merkezi satınalma kurumu ise Devlet Malzeme Ofisidir. DMO'dan alıma yönelik zorunluluklar 80'li yıllarda kaldırılmış; kurumun kamu alımları içindeki payı ve merkezi kamu alım politikasına etkisi bu sebeple giderek azalmıştır. Ancak, pandemi sürecinde ortaya çıkan merkezi satınalma kurumlarının önemi ve sağlık alımlarının giderek artan bir oranda DMO üzerinden yapılmaya başlanmasıyla beraber DMO'nun kamu alımları içindeki payındaki azalma yerini önemli bir oranda artışa bırakmıştır.

Diğer taraftan, On Birinci Kalkınma Planı ve Orta Vadeli Plan (OVP) gibi makro politika belgeleri kapsamında belirlenen amaç ve hedefler doğrultusunda, Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü'ne düşen sorumlulukları içerecek şekilde ve stratejik yönetim anlayışıyla, 2020-2024 Dönemi Stratejik Planı hazırlanmış ve Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığınca Onaylanarak yürürlüğe girmiştir.

Genel Müdürlüğümüzün 2020-2024 döneminde faaliyetlerine yön veren temel üst politika belgeleri; 11. Kalkınma Planı (2019-2023), Orta Vadeli Planlar, Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programları ve Hükümet İcraat Programlarıdır. Temel üst politika belgelerine ilaveten, DMO'ya sorumlu ya da ilgili kuruluş olarak sorumluluk yüklemiş çeşitli strateji belgeleri mevcuttur.

Genel Müdürlüğümüz 2020-2024 Stratejik Planında 4 adet amaca ve toplam 16 adet hedefe yer verilmiştir.

DMO, 98 yıllık deneyimini dinamik yapısıyla birleştirerek hükümet politikaları çerçevesinde kendisinden beklenen kamu hizmetini, belirlediği yeni vizyon ve misyon doğrultusunda oluşturulan stratejik amaç ve hedefler kapsamında yürüteceği çalışmalarla hayata geçirmeye devam edecektir.